

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

cena 2 Din
Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal št. 345. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393

Ljubljana, 20. aprila 1933

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Štev. 16
Leto V

Svete živali

O krokodilih, slonih in drugih čudnih svetnikih v raznih praznoverjih

tempelskih stopnicah, mlečno beli, modrooki in rejeni, ker jim ne bo noben indijski branjevec odrekel prigrizka iz svojega sadnega vozička, kakor opice velikega boga Hanuma ali Ganeševi sloni. Te živali so bogovi, ki poznajo bistvo sveta in njegovo bodočnost, dobivajo njegove darove in imajo moč, da lahko počastijo človeka, ga povzdignejo ali pa uničijo, zakaj kateri brahman ne bi bil vesel, če sveta tempelska krava blagovoli pokusiti jed iz njegove skodelice, in kateri ne bi raztrgal svojih oblačil* in se do smrti bal nesreče, ker je sveta opica premula pred njegovo hišo?

Nekoliko bolj proti vzhodu postaja pobožanstvenje živali še večje. Siam,

dežela svetega belega slona

češčenega od vsega ljudstva, oboževanega, ovešenega z dragocenim nakitom, nikoli ne vpreženega v vsakdanje, da, niti ne v nabožno delo, živečega edino svoji svetosti in udeležbi pri velikih procesijah in najskrivnejših misterijih — kje drugje kakor v Siamu še izkazujejo živali toliko časti? Kje drugje je še narodna nesreča, ako beli bog umre, in praznik vsemu ljudstvu, kadar najdejo novega? Radost, ki zavlada po Tibetu, kadar najdejo novega dalailamo, ne more biti večja od radosti,

* znak žalosti.

ki jo doživi Siam, kadar spet vkoraka beli slon v kraljevske hleve v Bangkoku.

In zdaj pogledimo še v dobo, ko so Faraoni vladali v Egiptu. Piramide, templi z neskončnimi drevoredi, nagrobni spomeniki, polni zlata in slonove kosti, skrbno skriti pred grabeljivostjo poznejših stoletij — in vendar odkriti od nenasitnih raziskovalcev moderne znanosti —

globoki misterij mumij,

ki pričajo o čudoviti zmagi nad minljivostjo vsega zemeljskega. In kakšne mumije so našli? Ne samo veličastna telesa faraonov in njihovih rodbin, ne samo sveta okostja svečnikov Raja in Amona in Izide, ne samo ostanke čudovito negovanih teles bogatašev — nepregledna vrsta živali se razkriva pred nami, ovitih s traki in ohranjenih v dragocenih esencah in vonjavah: mačke, mačke, mačke. Mačke so bile Egipčanom svete živali. V njih gibčnih telesih so videli odsev čudovitega božanstva. In poleg mačk ogromni krokodili, ki so predstavljali zle bogove. Udari z repom, mogočno se zavihti iz valov, zgrabi in umori, kar mu pride v bližino, potem pa leže na solnce — miren in neizprosen.

To je samo nekaj primerov, ki nam dajo slutiti, kako so nekateri prarodni oboževali živali. Visoka kul-

Se nadaljuje na 10. strani.

Vsakdo ve, kaj pravi vraža o črni mački, ki ti priteče z leve čez pot. Vsakdo ve, da so nekateri ljudje hudo potrti, če srečajo zjutraj kakega pajka, med tem ko so veseli, če vidijo pajka opoldne, še bolj pa, če ga zagledajo zvečer. In zakaj vse to? Vse zaradi praznoverja! Vendar pa zdavnaj vemo — narodoslovci, pred vsemi znani frankfurtski učenjak Frobenius, so nam to pokazali — da je v vsakem praznoverju, v vseh legendah in pravljicah človeštva kako jedro, ki sega nazaj do prejšnjih pomembnih reči. Da je v vsaki taki bajki, ki je dandanašnji že skoraj pozabljena, bilo to jedro pred davnimi, davnimi leti velike pomembnosti za rast in bitje narodov.

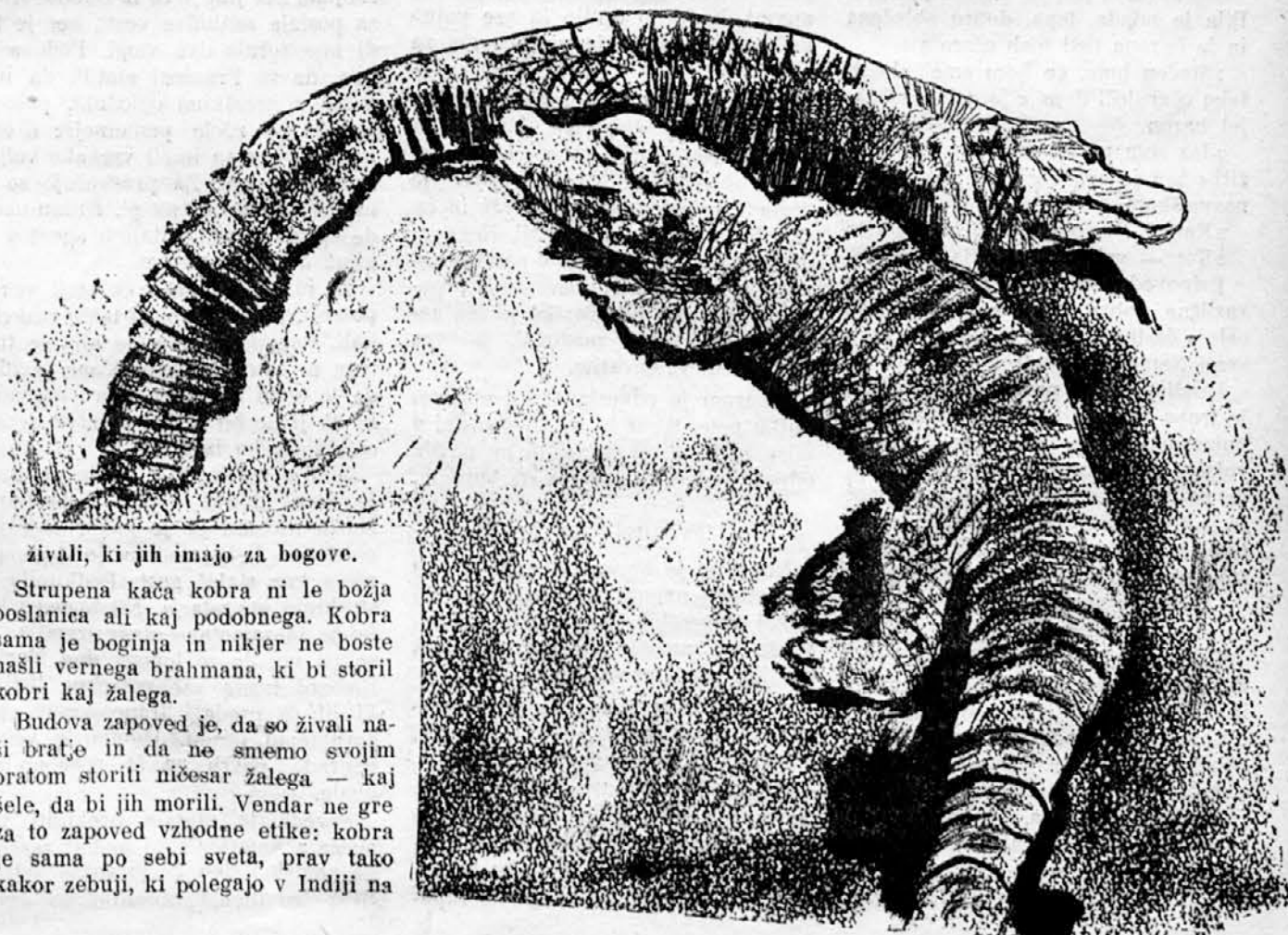
V šoli smo se že učili, da so imeli Germani nekatere živali za svete. Mislili so, da so te živali božji poslanci ali pa vsaj služabniki, ki so z bogovi v stikih.

Med tem ko so Germani oboževali nekatere živali zgolj zato, ker so mislili, da so te živali v bližnjih stikih z bogovi — obožujejo drugi narodi živali kakor prava božanstva. Poznamo indijske kipe velikega boga Višnuja — z Brahmo in Šivo, ki kažejo boga s slonovo glavo. Poznamo okrutno Kalo, boginjo uničenja, ki v podobi grozne kobre končava svoj ples. In tu smo prišli do

živali, ki jih imajo za bogove.

Strupena kača kobra ni le božja poslanica ali kaj podobnega. Kobra sama je boginja in nikjer ne boste našli vernega brahmana, ki bi storil kobri kaj žalega.

Budova zapoved je, da so živali naši bratje in da ne smemo svojim bratom storiti ničesar žalega — kaj šele, da bi jih morili. Vendar ne gre za to zapoved vzhodne etike: kobra je sama po sebi sveta, prav tako kakor zebuji, ki polegajo v Indiji na

Vohunka na dveh bojiščih

Vohunka, ki je med vojno enako vestno služila Nemcem in Francozom in od obojih jemala denar.

»Bog Jan je imel dva obraza, vojaška vohunka jih mora imeti deset!«

Tako je dejal dopisnik nekega francoskega lista gospe Crampton, rojeni Marthi Richardovi, znani vohunki, ki živi zdaj kot vpokojenka v Parizu.

Med vojno je bil njen obraz v resnici zelo različen. Martha Richard, rojena Angležinja, je bila med vojno hkratu agentka v francoski vohunski službi in tajna sotrudnica nemškega eskadra barona pl. Krona. Na Španiskem in v Švici, kjer se je po svojih poslih pogosto mudila, so jo imeli za damo s širokim obzorjem, ki sovraži vojno iz prepričanja in si ničesar bolj ne želi kakor takojšnjega miru.

Ob izbruhu svetovne vojne je bila Martha Richard v Parizu. Želja za pustolovščinami jo je gnala v francosko vojno ministrstvo, celo do predstojnika vohunske službe se je prerila.

»Potrebujete dobro vohunko?« je vprašala brez uvoda.

»Tako kot ste vi, prav gotovo!« je bil kratek odgovor. »Vidim kar na prvi pogled, da ste kakor nalašč za tak posel!«

Domenila sta se. Marti so dali holandski potni list. Angležinja ni smela biti, že zaradi nezaupljivosti Nemcev.

Druga plat

Prav kmalu so jo poslali s tajnimi poročili francoske opazovalne službe v San Sebastian na Špansko. Poveljnik nekega nemškega eskadra baron pl. Kron se je nahajal takrat v istem kraju, da bi opazoval kretnje francoskega brodovja.

Lepega jutra mu je pri zajtrku predal hotelski sluga posetnico. »Wilhelmine Messen« je bilo natisnjeno. Že nekaj minut kasneje je sedel s to damo v svoji delovni sobi. Duri so bile dobro zaprte.

Obiskovalka je bila Martha Richard. Bila je mlada, lepa, dobro oblečena in je barona tisti mah očarala.

»Srečen bom, če bom smel služiti tako očarujoči dami,« je galantno dejal baron.

»Jaz sem pa nameravala vam služiti,« mu je odgovorila z zapeljivim nasmeškom.

»Kako? Blagovolite mi pojasniti!«

»Kot — vohunka!« se je odrezala. Pripovedovala je baronu, da ima različne dobre zveze s Parizom, še celo s častniki, in da bi utegnile take vesti Nemce zanimati.

Predlog je bil preveč važen. Stvar je treba premisliti, treba je marsikaj poizvedeti in vprašati za svet glavni vojaški stan. Baron je naprosil damo, da ga čez tri dni spet obišče. Komaj jo je tretji dan uzrl na vratih, je pohitel k njej in ji čestital: »Sprejeti ste v nemško vohunsko službo!«

Dvojni zaslužek

Tako je pričela Martha Richard služiti dvema gospodarjema: Francozom in Nemcem.

Seveda so nadzirali francoski in nemški vohuni, ki jih je bilo takrat v Španiji na prebitek, vsak njen korak, zlasti spočetka. Vsaka stranka se hoče zase prepričati, ali je dama zanesljiva. Vse je spretno vodila za nos. Prišla je k zastopniku francoske

špionaže v Madridu in mu rekla: »Vi me spravljate v tako zagato, da bom morala službo odpovedati; vaši detektivi so mi zmerom za petami.«

Zastopnik se je oprostal, obljubil, da se to ne bo več dogajalo, in je res prepovedal vsako nadaljno nadziranje te dame.

K baronu pl. Kronu je šla sama, kadar je bil v Madridu, če pa je bil v kakšnem drugem mestu, mu je pisala in se pritoževala, da ji nemški ogleduhi ne dajo nikdar in nikoli miru in jo ovirajo pri delu.

S Francozi se je shajala, da je od njih zvedela vojaške tajnosti za Nemce, z Nemci pa za to, da so ji zaupali svoje skrivnosti, ki jih je sporočala Francozom. Služila je dvema gospodarjema in imenitno zaslužila.

Uspavalni prašek v kavarni

Priznati je treba, da je niso zastoni plačevali: obema neprijateljema je dajala dragocene informacije. V trenutku, ko so poklicali predstojnika francoske opazovalne službe v Madridu v drugo sobo, je fotografirala z majhnim aparatom važno listino, ki je ležala na mizi in sliko prinesla baronu pl. Kronu. Francozu je prinašala prepise listin, ki jih je ukradla v delovni sobi barona, ali pa fotografske posnetke važnih načrtov.

Često se je vozila v Berlin in v Pariz. V Berlinu je vohunila za Francoze, v Parizu za Nemce. Sleherno minuto je tvegala svoje življenje. Če bi v Parizu ali v Berlinu zvedeli, kakšen je pravi namen njenega bivanja v teh mestih, bi jo bili brez usmiljenja ustrelili kakor Mato Hari.

Toda ona se je norčevala iz vseh nevarnosti, usodo je uprav izzivala. Zmerom je nosila pri sebi vse mogoče vetrihe in droben fotografski aparat, kemično črnilo in vse polno malenkosti, ki jih je potrebovala za svojo obrt.

Razen tega, da se ni bala ničesar, je bila vselej duhovno prisotna in spretna. Nekemu vohunu, ki jo je zasledoval v vlaku Genova—Lyon je vrgla tobakovega prahu v oči in izstopila na prihodnji postaji. Nekemu drugemu, ki je prisedel v pariški kavarni k njej, je neopaženo vsula uspavalno sredstvo v kavo; ko je čez nekaj minut trdno zasmrčal, je brez skrbi odšla iz kavarne.

Zmerom je odnesla o pravem trenutku pete. Sicer bi ne živela zdaj v miru in bi si po amnestiji ne mogla odpočiti od vseh naporov na bojiščih.

Prehitela ga je

Nekoč jo je baron pl. Kron v San Sebastianu nagovarjal, naj pregovori nekaj francoskih vohunov za sodelovanje pri nemški špionaži. Obljubi naj jim prav mastne nagrade.

»Potrudila se bom,« mu je odgovorila Martha Richard, »vendar povejte, kakšna bo moja nagrada.«

Kron ji je obljubil zapeljivo nagrado in ona se je z vso vnemo lotila posla. Izmed petnajstih francoskih agentov si je izbrala štiri, ki je mislila, da se bodo dali z lahkoto zape-

ljati. Pri treh se ji je posrečilo, četrta pa se je z vsemi štirimi uprl. Ker se je bala, da bi jo naznanil, ga je prehitela. Predstojniku francoske poizvedovalne službe je sporočila, da je hotela tistega agenta preizkusiti.

»Prepričala sem se, da je popolnoma zanesljiv,« je pripomnila h koncu svojega poročila.

Razen tega je imela Martha Richard sijajen nos. V Madridu je nekoč obiskala lepotni salon. Med tem ko se je pogovarjala z vratarjem, je uganila, da je agent neke tajne vohunske družbe, ni pa mogla dognati, ali dela za Francoze ali za Nemce. Po daljšem opazovanju se je prepričala, da je v francoski službi — in kar hitro je to sporočila Nemcem.

Se podmornice ji niso bile nevarne

Poleti 1916 jo je poslal pl. Kron v neki važni zadevi v Buenos Aires. Potovanje po morju je bilo skrajno nevarno, ker je bilo vsepovsod polno nemških podmornic. Toda ladja, s katero je potovala Martha Richard, je prišla brez najmanjše nevarnosti na cilj. Kakor je pravila, je pl. Kron ukrenil vse potrebno, da se nemške podmornice niso niti približale ladji, s katero je potovala.

»Vsi potniki so bili silno razburjeni in so vsak hip pričakovali, da bo podmornica potopila njihovo ladjo,« je pripovedovala, »le jaz sem bila popolnoma mirna, ker mi je pl. Kron zagotovil varen prevoz.«

V Buenos-Airesu ni dolgo zdržala; premalo dela je bilo zanjo in pustolovska narava jo je vlekla bliže bojiščem, bliže k nevarnostim... Vrnila se je v Španijo, prisluhnila, poizvedovala tam — in se s prav dragocenimi poizvedbami odpeljala v Pariz.

V Parizu so jo sprejeli z navdušenjem, ker jim je že iz Buenos-Airesa poslala zanimive vesti, ker je tudi tam igrala dve vlogi. Podoba je bila, da so Francozi slutili, da ima zveze z nemškimi ogleduhi, pač pa se jim je zdelo pametnejše o tem molčati, ker so imeli vsekako velike koristi od nje. Za preskušnjo so jo naprosili, naj baronu pl. Kronu ukrade spisek nemških tajnih agentov in ključ do tajne pisave.

To ni šlo kar tako. Če se ji morda posreči, jo bodo Nemci takoj razkrinkali. Pogumna kakor je bila se tudi tega ni ustrašila. Prepričana je bila, da jo bodo Francozi dobro nagradili in da ji ne bo žal za nemške denarce, ki jih bo izgubila.

Bilo je poletje 1917. Baron pl. Kron je bival takrat v San Sebastianu. Marta Richard ga je kakor običajno obiskala. Nekaj tednov je bila pri njem kar stalni gost. Podkupila je služkinjo in vratarja. Nikdo ne ve, kako je to zamotano stvar izvršila. To se pa ve, da je lepega dne Martha Richard imela vse potrebne listine, ki jih je predala francoskemu opazovalnemu uradu. Dobila je veliko nagrado, povrh pa še posebno zahvalo.

Seveda je morala prekiniti vse zveze z Nemci. Če bi jo bili zasačili na nemških tleh, bi jo vojno sodišče brez usmiljenja obsodilo na smrt.

Naš pravi domači izdelek!

Toda Martha ni šla nikoli več v Nemčijo.

Se preden se je vojna končala, se je umaknila iz aktivne vohunske službe. Njeni živci so bili ubiti. Zdaj živi v Parizu mirno življenje. Poročila se je z angleškim častnikom Cramptonom in živela nekaj let z njim v sreči in zadovoljstvu. Pred tremi leti ji je mož umrl.

Pravijo, da piše zdaj spomine. Prav gotovo bodo zanimivejši in napetejši kakor katerikoli detektivski roman. Vse njeno življenje je niz najnevarnejših pustolovščin, pustolovščin žene, ki se je leta in leta igrala s smrtjo.

Poročni urad na kolesih

Ameriška železniška uprava skuša uvesti na dolgih progah poseben voz, v katerem se nahaja zaprisežen uradnik, ki ima pravico in dolžnost sklepati zakone. Podoba je, da se med potujočimi ženskami in moškimi zelo pogosto vname ljubezen. Taka ljubezen na prvi pogled se zaključuje na poslednji postaji kaj rada z zaroko. Da bi ustregle svojim potnikom še bolj, so ameriške železnice uvedle to novost, da se lahko dva človeka, ki se »najdet«, že kar med vožnjo zvežeta za vse življenje. Za poskušnjo so uvedli poročni voz na progi New York—San Francisco in kar v prvih štirinajstih dneh je bilo 78 porok.

Američanov pač nihče ne prekosi v norostih...

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršni vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksenburg: št. 5967, Luxemburg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Junaški radijski napovedovalec

Sredi marca se je stresala vsa kalifornijska obala od grozovitega potresa. Nekaj dni prej so v bližini Los Angelesa otvorili majhno oddajno postajo, ki je dva dni pred nesrečo oddajala svoj prvi program.

V trenutku, ko so se od prvega zemeljskega sunka zamajale hiše, še ni nikdo mislil na potres. Vsi so menili, da je nekje v bližini nastala silovita eksplozija, in so se na vrat na nos poskrili v kleti. To utegne biti pri eksplozijah menda edini pravilni način, pri potresu pa je prav gotovo najslabši, in najnevarnejši. Napovedovalec male radijske postaje je pa takoj pravilno presodil položaj. Ker postaja ni delovala, je hitro odredil, naj vključijo pomožne baterije.

In med tem ko se mu je pod nogami stresala zemlja, je pričel prebivalcem dajati navodila: »Vsi iz hiš! Na velike trge! Ne zbirajte se v gruče, ne

stojte ob visokih zgradbah! Če so sunki zelo močni, ležite na tla.« Čeprav so samo oni prebivalci slišali njegove klice, ki imajo radijske aparate na akumulatorje, so vendar vsaj ti opozarjali sosede na veliko nevarnost. Ko se je čez dobro uro zemlja grozovito stresala, je bila že večina prebivalstva na velikih trgih. Hiše, ki so se podrle, so pokopale pod seboj le malo žrtev.

Napovedovalec pa ni pozabil poklicati vladnih oblasti. Obveščal jih

je sproti o potresnih sunkih, prosil za zdravnike, zdravila, hrano in pomoč. Bližnje oddajne postaje so prestregle njegove klice in jih poslale dalje. Šele takrat, ko so se pri ponovnem sunku podrle antene in tudi pomožna antena zaradi stalitve baterij ni več delovala, je utihnila mala radijska postaja, izvršila je svojo težko dolžnost.

Junaškemu napovedovalcu gre za sluga, da so se skoraj vsi prebivalci rešili. *

notarjem na čelu, ker je bilo v oporoki Mr. Wooga točno rečeno, da se smejo vrednostni zavitki odpreti šele po končanih sodnih obravnavah, ki jih je pokojnik že vnaprej slutil. Na obrazih vseh dedičev sta bili zapisani veselje in radost, saj so vsi vedeli, da je bil Mr. Woog milijonar in previden trgovec. Vsa čast mu; tak je tudi v resnici bil. Toda ameriških kriz se ni mogel niti najprevidnejši nadejati. Notar se je dobro spoznal v ameriških poslih. Odprl je jekleni predal, pogledal je vrednostne papirje in jih z vso natančnostjo ogledoval, da bi mogel dedičem vsaj približno povedati vsoto zapuščine. Z mirnim glasom je nato notar kot odličen jurist oznanil: »Vrednostni papirji niso danes ta dan niti toliko vredni, kolikor je stal papir, na katerem so natisnjeni.«

...so vredne le 100 dolarjev —

Res! Mr. Woog je nakupil delnice neke ameriške velebanke, ki je pred kratkim propadla. Milijoni, ki jih je zanje izdal, niso bili zdaj vredni niti centa. Radi bi vam naslikali obraze dedičev, pa je to skoraj nemogoče. Dovolj bo, če omenimo, da na zapuščinem oddelku bruseljskega sodišča še nikoli niso videli bolj žalostnih in poparjenih obrazov... Vseh petnajst izbranih dedičev so premožni trgovci, pa bodo morali plačati vse sodne in odvetniške stroške, v pest se jim pa smejejo ostali nepriznani sorodniki Mr. Wooga in vsa škodljiva Belgija.

... a še to samo za zbiralec redkosti

Za delnice se pa zanima neki zbiralec redkosti v Bruslju, ki je statistično dokazal, da še ni v zgodovini svetovnih borz nikdar in nikoli nobena dobra akcija izgubila tako nagloma svoje vrednosti, kakor res odlične delnice Mr. Wooga. Ker se pa kot zbiralec zanima za te »zgodovinske« papirje, jih hoče za 100 dolarjev odkupiti nesrečnim dedičem... *

Dvatisočletni puder

V grobu neke ženske pri Korintu so našli poleg različnih posod in srebrnih kovancev škatlico iz terakote, v kateri je bil beli puder za obraz. Neki profesor princetowske univerze je dognal, da utegne puder biti že 2350 let star, kemična analiza je pa pokazala, da je ta kozmetični prah sestavina svinca, ki so ga stari Grki izdelovali prav takšnega, kakor ga danes mi uporabljamo. Že Plinij opiše izdelovanje tako: »Tak prah se izdeluje iz prav drobno nastrganega svinca, ki ga izsujemo v stekleno posodo z močnim vinskim kisom, ki svinec razkroji. Iz ocedka se oblikujejo tablete, ki se na solncu suše.«

Milijoni Mr. Wooga

20 notarjev se pulli za milijonsko zapuščino. — 15 naslednikov, ki jim je sodišče priznalo nasledstveno pravico, si deli reci in piši 100 dolarjev

Bruselj, v aprilu.

V zadnjih letih se je pogosto slišalo o velikanskih procesih za ameriške zapuščine. Družine in cela mesta so se pogajale in prepirale zaradi ameriških zapuščin. Stric iz Amerike je zmerom pomenil v Evropi nekaj »težkega«, z dolarji obloženega. Toda danes ta dan Amerika ni več »Amerika«, zlatih stričkov tudi ni več — in kadar umro oni navadni, se nobeno oblastvo in noben notar več ne brigata za zapuščino. Niti evropski dediči se ne vznemirjajo, ker je v Ameriki le mrtev stric, denarja pa nič.

20 notarjev je razburjenih

Pred nekaj meseci je pa Belgijo vendar spet napadla splošna evropska bolezen, »ameriška zapuščinska vročica«. Spet se je v New Yorku preselil na boljši svet milijonar: Mr. Woog. Vsi njegovi mnogoštevilni sorodniki v Belgiji, odkoder je bil pokojni milijonar doma, so se zagnali kakor en mož k odvetnikom. Milijonar ni imel otrok, pač pa je bilo v Belgiji toliko njegovih sorodnikov, da so dali kar dvajsetim odvetnikom posla. Vsak se je že vnaprej spotikal nad oporoko, ne da bi sploh vedel, ali jo je pokojnik napisal. Vsak je bil zase prepričan, da so Woogovi milijoni njegovi.

Mr. Woog je pa bil, kakor vedno v življenju, zelo previden in uslužen, posebno še napram svojim bodočim dedičem. Ko se mu je bližala smrtna ura, je poslal vse svoje premoženje v obvezniških zavojih v Bruselj, kjer so jih v neki banki hranili. Mr. Woog je že vnaprej določil nekaj odvetnikov za oskrbnike svojega premoženja.

Dediči se prepirajo in tožijo

Mr. Woog je bil pameten mož in je dobro vedel, da se bodo po njegovi smrti zanimala za njegovo dedščino oblastva in odvetniki. Resnično! Prepripi za milijone so se pričeli. Vse instance so imele polne roke posla.

Umni sodniki in modri prebrisani odvetniki so se dvobojevali. Dediči so se prepirali, žalili in se tožarili med seboj. To je bilo vse samo zaradi lepšega in za to, da bo proces zanimivejši. Akti so se kupičili, nič manj pa odvetniški računi. Klofute med dediči so stvar še povzdignile in olepšale, vrednostni papirji so pa ležali pri miru v bančnih shrambah — in čakali na zmagovalca. Končno

so določili zmagovalca, prav za prav zmagovalce, ker je sodišče kar petnajstim prisodilo pravico do dedščine. Pa to vendar nič ne dá, saj so milijoni dovolj visoki in bodo razdeljeni na 15 delov še vedno lepa vsotica za vsakogar.

Delnice milijonske vrednosti —

V jeklenih shrambah bruseljske banke so se zbrali srečni dediči z

Stradivarijeve gosli

O Stradivarijevih goslih, ki so se z njimi otroci igrali, in o človeku, ki so ga rešile velike revščine, ko je bil na robu propada

Ko se je Giovanni pred mnogimi leti sprehajal v okolici Padove, je opazil otročaja, ki je vlekel za seboj kaj čuden voziček. Ko si je ogledal to čudo kolarske umetnosti, je videl, da so to stare gosli in nanje ob straneh pritrjena mala kolesca. Približal se je fantiču, ki mu je klepetavo pripovedoval da je našel gosli med staro šaro na podstrežju — in ker starši nimajo denarja za igračke, si je kar sam napravil iz gosli voziček. Giovanni je otroku daroval nekaj lir, da si bo lahko kupil pravi voziček, gosli na kolesa si je pa vzel za spomin na to zabavno dogodivščino s seboj.

Takrat je šlo Giovanniju še dobro. Že kot otrok se je navadil igrati na gosli in se je v svojem prostem času kaj rad ukvarjal z igranjem. Razen tega je bil sila pripraven za vsako delo, pa se je kar lepega dne spravil na gosli, da jih prenovi. Uspelo mu je; gosli so peko nad vse pričakovanje lepo in ubrano.

Čez nekaj let so Giovanniju odpovedali službo. Posrečilo se mu je, da so ga sprejeli v nekem kinu za goslača. To je bilo takrat, ko smo še imeli nemi film. Zmerom je igral na svojih goslih, ki so tako lepo pele.

Kar vesel je bil ob spominu, da so imele časih kolesa. Morda je bila prav v lepem zvoku gosli tajnost, da je Giovanni zaslovel kot goslač. Toda zvočni film ga je prav tako kruto zadel kot tisoče njegovih tovarišev. Vse iskanje službe je bilo zaman. S skrbjo si je razdelil svoje prihranke z zavestjo, da bo lepega dne moral izdati poslednjo liro.

Prav kmalu je prišel tisti dan. Giovanni se je v skrbeh postaral. Vse, česar ni neobhodno potreboval, je prodal ali zastavil. Ostala mu je le najpotrebnejša obleka in stare gosli. Februarja ga je pa usoda prisilila, da proda še svoje najljubše — stare gosli. Napotil se je k nekemu trgovcu, ki ga je poznal kot poštenjaka. Ta si je ogledal instrument, ga opazoval s čedalje večjim zanimanjem in h koncu dognal nekaj skoro neverjetnega: gosli so bile Stradivarijeve! V trebuhu je bilo zapisano: »Antonius Stradivarius faciebat anno 1717« (napravil leta 1717 Anton Stradivari).

Do konca svojih dni je zdaj Giovanni rešen sleherne skrbi.

V življenju je marsikaj prečudnega; vendar le redkokdaj se posmeje sreča revežu. *

V smrt?

Napisal H. Berger

Stala sta na ovinku poti, od koder je bil širok razgled v dolino. Globoko sta zasopla. Dobršen del poti navkreber sta imela za seboj. In ne lahke. Nikakor ne. Večji izmed obeh mož je snel klobuk, se počasi obrnil proti vrhu gore in prikimal: »Še dve uri...«

Drugi je molčal. Nemo sta se vzpenjala dalje.

»Še dve uri...« Mož je premišljal o svojih lastnih besedah in o tisti usodni uri, ki je zapečatila njegovo usodo. — — —

Skupaj sta sedela, brat in on, Andrej, gotovo že stotič sta govorila o svoji nesreči, o nadah, ki sta jih gojila in ki so zmerom iznova padle v vodo. Obupno sta si prizadevala, da bi si našla službo, in doživela vedno nova razočaranja, kakor vsi, ki so prišli ob zaslužek. Minevali so dnevi, beda je pritiskala vse huje, nekje daleč v gorski vasi je gladovala stara mamica in željno čakala pisma od sinov — toda denarja ni bilo. Nekaj je treba ukreniti. Karkoli. Mogoče se zgodi čudež...

Tisti večer, ko sta spet sedela v mračnih mislih, je brat nenadoma planil pokoncu in iz ust so se mu utrgale hripave besede. In potem sta si pogledala v oči, vztrepetala sta in mrzlo ju je izpreletelo. Kakor brez volje sta segla po tej poslednji rešitvi: življenjsko zavarovanje.

Če bi eden od njiju umrl, čisto slučajno umrl, bi bil drugi rešen, bi bila mati rešena. Toda eden od njiju mora zato umreti! Po »nesrečnem naključju«. Morda v gorah. Strmoglaviti mora, kjerkoli, kamorkoli. In prijatelj Maks, stari, zvesti prijatelj naj bi šel z njim, da bi bil tako rekoč priča nesreče... da se ne bi mogle poroditi sumnje... da bi zavarovalnica izplačala denar...

Potem sta žrebala. Nemo, v vročici. Žreb si je izbral Andreja.

Zdaj je napočil ta dan. Solnce se je smehljalo na njegovo pot in njegov prijatelj je stopal za njim. Še za pot mu je bil posodil denar... In zdaj le še dve kratki uri...

Solnce je sijalo toplo in prijetno nad njim — kar napil bi se njegovih žarkov, če bi mu ne bi bilo tako topo pri duši. Prijateljevi koraki so škripali za njim, in to mu je dobro delo, vsaj čisto sam ni bil.

Pot je postajala strma, skoraj navpično se je vzpenjalo pobočje, novi grebeni so vstajali pred njim in zdajci za ovinkom vzrasli v mogočne višave. In globoko doli, kakor igračka, se je izgubljala dolina in z njo življenje.

Potem je Andrej iznenada obstal, stopil k prijatelju in pokazal z roko na skalo, ki je rasla kraj ozke poti iz prepada. »To skalo morava odločiti,« je hlastno dejal, »najprej to skalo, potem... tako bo bolje, Maks«. Tovariš je tiho vzdihnil, udaril s cepinom po kamnu in prikimal: »Kakor misliš...«

Nekaj časa se nista upala dalje, gledala sta zdaj po poti navzgor zdaj v dolino, nato sta pa odložila nahrbtnika in začela rahljati skalo. Vrtala sta, privzdigovala, potiskala in se upirala vanjo. Brez besed.

Nekaj manjših kosov se je odkrušilo, in mah in kamenje je zletelo v dolino, potem večji kosi in naposled se je skala zamajala in zgrmela v prepad.

Moža sta nehote odskočila, eden bled s prstenimi ustnicami, drugi s stisnjeno pestjo in z usti odprtimi kakor v krik.

Potem si je Andrej oprtal nahrbtnik, si popravil lase s čela in pomolil prijatelju obe roke. Tako sta stala trenutek, srepeč v razorane vrhunce gora, in potem sta si pogledala v oči. Govoriti nista mogla.

Ljubljansko pismo

Piše Alfa

Alfa še ni oženjen, resnično ne, in se priporoča cenjenim damam in damicam, ki čitajo njegova ljubljanska pisma, da se katera oglasi in ga vzame. Tako rekoč je danes še v cvetju svojih let, ves mlad in vesel. Pohrustal bi rogača, če bi bil tako lačen, pa bi vdano in zvesto prenašal tudi bridki zakonski jarem.

In vas bo gotovo mikalo in morilo vprašanje, zakaj da se neki Alfa hoče poročiti kar tako preko svojega ljubega koticika v »Družinskem tedniku«. Stvar je sila resna in ni da bi jo tajil. Časih rad pogledam za lepo deklico, ni rogač, veste takole spomladi človeka ljubezen najbolj prevzame. No in bi ji hotel pogledati v lepa očesca in ji povedati, kako da so svetla in bajna in ljubka, za mene seveda, za druge nikakor ne, kajti želim si deklice le za sebe. Pa kako naj opevam in se divim njenim očescem, ko so pa zamrežena z modernim pajčolanom, da jih še videti ni. Ali bi pa bil predrzen in si zaželel njenih ustnic, tistih sladkih, svežih dekliških ustnic, ki jih ima Alfa tako rad. Pa jih ne morem videti, ali so sveže, ne morem čutiti, ali so sladke, in ne morem v njih naslutiti deklištva, kajti jih zakriva debel sloj neke rdeče maže. Pa bi jo hotel tudi poljubiti v ličee, ono lepo, rdeče in polno ko jabolko. Pa so polnolične gospodične danes sila redke, ker onegava moderna linija zahteva točno velikost, ali bolje, majhnost zrezka in točno preštetu peresca solate pri kosilu. Pa bi človek to še spregledal, ličeca so le ličeca in še dekliška povrha. Toda mu usta ne pridejo pri poljubu do lica. Kar lepo se znajdejo v neki dišeči, tako ali tako barvani moki, da človek zakašlja in zakiha kih, kih, kih.

To je že par vzrokov, resničnih in tehtnih, in jim ni moči oporekati.

Pa je ta ženska kočljiva zadeva tudi še dalje sila omejena. Omejim se pa tudi jaz sam že v naprej pred očitki, da jih mrzim, deklice, in le zatogadelj tako pišem o njih. To ne drži, kajti iščem resnično deklico in jo bom vzel tisto in tako, ki je podobna pravi deklici. Tako, da ji bom mogel pogledati v oči, tako, da ji bom čutil usta, tako, da ji bom videl naravno barvo lica, tako, da bo imela še vsaj par dlačic obrvi, tako, ki ne bo

Maks se je obrnil proč in se jel počasi vračati po poti nizdol. Potem je obstal.

Čisto ob prepadu je stal Andrej. Iztegnil je bil roke, globoko zasopel in vrgel glavo nazaj. Sekunde so minevale. In minute...

Tedaj pa — ali ni Andrej premaknil nogo — ali ni napravil korak —? Ne? — Da! Torej res —?

Krik, rezek, presunljiv, proseč in svareč, vse hkratu, je presekal tišino.

In potem, glej: dva moža sta jokaje in smejoč se in jecljaje planila drug proti drugemu, se zgrabila za roke in se neugnano, opotekaje se pognala po poti nizdol, po kateri sta bila prišla. Dol, v dolino, v življenje. Gladovala bosta in prezebala, trpela in garala — a kaj to! Samo ne tistega strašnega, samo ne smrti!

vsak dan lakirala nohtov, in tako, ki ne bo le prijetna postavica z olepševalnimi sredstvi, nego tudi brez njih in bo ženica za mene in za dom, ne pa za podpiranje raznih tovarnarjev leptilnih maž.

Take deklice so pa redke, kakor pozimi mucke na vrbah ali pa, kakor moški, ki bi vzeli deklico brez dote. Ni šment, moda je moda in še kravji rep na klobuku, če bi bil moderen, bi se gotovo kaj hitro uveljavil med našimi damicami in dobil nebroj navdušenih nositeljic. Sicer pa kaj bi, ko vem, da je vse bob ob steno. Kar je moderno, je deklicam pač prvo na svetu. In naj se vesele. Tudi vse kapitalske gosi so zagagale, če se je le ena sama oglasila. Emancipiranje je danes tudi moderno, pa je Alfa tako neumen, da hoče še kaj svetovati in pripovedovati. Pa mi ni ravno toliko zastran teh maž in mok in pajčolanov, kolikor zastran fantovskega davka, kateremu se bližam z naglimi koraki. Mar ni krivica, da plačujem nekaj, za kar so kriva dekleta? Oženil bi se resnično in še kako, pa nikakor ne najdem deklice. In je tudi ne bom našel. Zato lahko obljubim, da bom vzel tisto, ki se oglasi in ki ne bo taka in taka in taka.

Zakaj bi vendar podpirali take in take tovarne in dajali fantovski davek, ko se pa lahko ženimo? In se človek oženi danes in jutri loči, pa se iznebi fantovskega davka. Posebno zdajle spomladi mu take misli prihajajo v glavo, ker ga potem v jeseni in zimi ravno pred pustom mraz pravočasno ohladi. Bog je res ugodno razdelil letne čase. Je za ženitev mnogo tehtnih razlogov: krpanje nogavic, prišivanje gumbov, krtačenje in likanje obleke, jeza zastran ovratnih gumbov, ki je samec nima nad kom znesti itd. itd. itd. Pa dobro kosilo in poljubček na naravna ličeca, pa usteca in pogled v nezakrinkane oči.

Tista med vami, ki ni taka in te vrste, naj se oglasi, pa bo Alfa lahko drugič o deklicah napisal kaj lepšega, kar bi prav rad storil. Pa ga je bridko strah, da je take ni. In da bo do smrti plačeval fantovski davek.

HUMOR

Dišalo bi mu!

Sodnik (med razpravo, občinstvu): »Kdor zine le še besedico, ga dam takoj postaviti na cesto!«

Obtoženec: »Bravo!«

Moderna morala

»Preden odidem, moram milostljivi nekaj povedati. Prvič sem lepša kakor milostljiva. To mi je gospod, vaš mož, sam rekel. Drugič se mi obleke milostljive bolje podajo kakor njej. Tudi to mi je gospod sam priznal. In potem moram še nekaj reči. Tudi ljubiti znam bolje kakor milostljiva.«

»Taka nesramnost!« vzkipi milostljiva, »ali vam je tudi to povedal moj mož?«

»Ne,« odgovori mirno sobarica, »to mi je pa šofer povedal!«

Med Židi

Veilchenduft: »Prihodnji teden se dam krstiti. Kaj za tako priliko navadno oblečejo, smoking ali frak?«

Kanalgittervergolder: »Plenice!«

Zagovoril ga je

»Moja mama je dosti lepša kakor tvoja!«

»Zato je pa moja mama že gospa, tvoja pa samo gospodična!«

Tehtno

Ona: »Kako se predrznete priznati mi svojo ljubezen, nesramnež, nosorog, kame...«

On (dostojanstveno): »Opozoriti vas moram, gospodična, da še nisva poročena!«

Lakonično

»Kakšna kazen je za dvoženstvo?«

»Dve tašči!«

Relativnostna teorija

»Kaj je relativnostna teorija?«

»Zelo preprosta stvar! Če imaš v naročju lepo deklico, se ti zdi ura kakor minuta. Ako sediš v Adamovi obleki na žarečem štedilniku, je pa ravno narobe.«

»In to je šele Einstein odkril!«

Pri zobnem zdravniku

»Nič strahu! Stisnite zobe in usta široko odprite!«

Vrline na nepravem mestu

»Hotel sem imeti ženo, ki bi imela samo tri vrline: da bi bila v kuhinji kuharica, v salonu dama, v spalnici kokota.«

»Nu, pa ste jo našli?«

»Sem, samo da njene vrline niso bile na pravem mestu: v kuhinji je dama, v salonu kokota in v spalnici kuharica.«

Preganjanje Židov

V Nemčiji.

V aprilu v letu Gospodovem 1933. Krik in vik po ulicah. Čistokrvni Germani gonijo svoje brate nečiste židovske krvi.

Preganjanje se zatečejo v cerkev. Duhovnik ravno služi sveto opravilo.

Tolpa se zažene v sveti hram: »Vsi Židje ven iz katoliške cerkve!«

Tretjina ljudi se v strahu splazi na prosto.

Četrte ure pozneje: »Vsi, ki so jim očetje Židje, ven!«

Poslednji zapuste cerkev. Le deželni glavar kleči sam pred oltarjem, kleči in moli — a tudi on je Žid!

Spet planejo preganjalci v cerkev. Tedaj skloni Križani glavo in tiho zašepeta: »Samuel, skrajnji čas je tudi za naju!«

Poravnajte naročnino!

MOST VZDIHOV

ZGODOVINSKI ROMAN NAPISAL MICHEL ZEVACÓ

71. nadaljevanje

»Da, to še posebno.«
In Gennaro je zadal svoje večno vprašanje:
»Ali je prišla v Benetke katera zanimiva osebnost?«
»Ne, Svetlost.«
»Dalje!« je zavpil Gennaro.
Birič je odšel in na njegovo mesto je prišel eden izmed njegovih tovarišev. Čakal je, da ga njegov šef ogovori.
»Nu,« ga je pozval Gennaro, »iztresi svojo vrečo...«
»Vaša Svetlost gotovo še pomni, da sem šel snoči na podlagi nekaterih domislekov prežat pred 'Zlato sidro'.«

Gennaro je vztrepetal.
Bralci še pomnijo obisk, ki ga je bil napravil isto noč pri Bartolu Enookem, lastniku te krčme.

»In kaj si videl?« je živahno vprašal.
»Videl sem Bartola, kako je z nekim človekom odhajal iz krčme.«

»S katerim človekom?«
»Nisem ga spoznal, Svetlost.«
Gennaro se je oddahnil.

»Počemu te pa potem imam?« je zarenčal.
»To se mi ni zdelo tako važno, Svetlost... Med tem ko se je Bartolo Enooki razgovarjal na nabrežju s tem neznanecem, sem prežal na nekega drugega moža, ki se je bil vtihotapil v krčmo.«

»Gotovo kakšen tat?«
»Ne, Svetlost. Tatu zavoham že na sto korakov!«

»Da, Svetlost; toda to še ni vse... Vprašal sem se, kaj je neki Scalabrino počel pri Enookem — in ravno zdajle prihajam od 'Zlatega sidra'.«

»In kaj si tam zvedel?« je nekam nemirno vprašal Gennaro.

»Ko sem prišel tja, je bila krčma proti navadi zaprta. Več stalnih gostov je razbijalo s pestmi po vratih. Dejal sem jim, da se je nemara zgodil v hiši kak zločin. Nekaj ljudi je takoj steklo po strelece. Ko so prišli, so začeli razbijati po vratih, in ker se ni nihče odzval, so jih vlomili in vdrli v hišo, mi pa za njimi. V točilnici ni bilo nič posebnega. Toda v drugi sobi sem zagledal loputnico v klet. Spustil sem se dol. In kaj uzrem? Bartolovo truplo, napol v vodi, ki se je bila očitno nacurljala iz kanala.«

»Bartolo umorjen!...«
»Da, Svetlost, in Scalabrino je njegov morilec.«

In vohun je skromno čakal, da mu bo šel čestital.

Gvido Gennaro je vstal in jel zamišljeno korakati po sobi.

»Kar nadaljuj...«
»Potem se je Bartolo vrnil. Pritisnil sem uho na vrata, in zdelo se mi je, kakor da bi se bila notri dva prepirala... Mislim celo, da sem spoznal neznančev glas.«

»Ah! Ah!...«
»Svetlost, zanimivo šele pride! Ko je prekanje prestalo, sem razločno slišal, da sta se morala spopasti. Nato je nastala dolga tišina, in naposled je neznanec odšel.«

»In ti za njim?«
»Kajpada!«

»In si ga spoznal?...«
»Vaša Svetlost bo takoj videla. Šel sem za tem človekom s tem večjo radovednostjo, ker se mi je že takoj v začetku zdel njegov glas nekam znan in ker sem potem spoznal tudi njegovo hojo in postavo. Mož je šel na Olivolski otok...«

»Poličijski šef je planil pokoncu:«
»In kdo je bil?«
»Scalabrino, Svetlost. Zdaj vem, kje ima svoje gnezdo, in ga bomo lahko zgrabili, kadar bomo le hoteli.«

»Niti besedice o tem, si razumel?«
»Dobro,« je naposled dejal. »O tem nisi z nikomer govoril?«

»Bog ne daj, Svetlost!«
»Da, vem, zamolčljiv si. Saj tudi ne bi kazalo teh reči obešati na veliki zvon. Dobro bo molčati vsaj še... počakaj... pet ali šest dni... recimo do 2. februarja. Si razumel?«

»Da, Svetlost.«
Birič je šel. Drugi vohuni so prišli drug za drugim, in Gennaro je raztreseno poslušal njihova poročila.

Ko je poslednji odšel, je zavpil:
»Dalje!«
Vstopil je neki mož, ki ga Gennaro ni poznal.

»Čestitam!« je vzkliknil policijski šef. »Še jaz te ne spoznam. Kdo si?«
Neznanec je spustil na tla lasuljo in brado in rekel:

»Mogoče me boste zdaj spoznali, gospod Gennaro.«

Poličijski šef je hlastno skočil na noge.
»Visokost Candiano!« je vzkliknil s pridruženim glasom.

»Če boste tako glasno kričali moje ime,« je odvrnil Roland, »me boste morali še aretirati... razen če ne bom poprej jaz prisiljen zgrabiti vas.«

Gvido Gennaru se je še tisti mah vrnila hladnokrvnost.

»Oprostite, Visokost,« je dejal. »Tako malo sem se nadejal časti, da vas bom mogel sprejeti na tem kraju...«

»Zakaj, gospod? Ali mar nimava skupnih interesov in ali ni mar potrebno, da se kdaj pa kdaj sestaneva? Kolikor se mene tiče, sem o tem prepričan. In dokaz je v tem, da je bil moj prvi obisk, čeprav sem se šele včeraj vrnil v Benetke, namenjen vam. Prišel sem vas vprašati, ali se vam ne zdi zdaj najlepša priložnost, da se polastite moje osebe in me izročite svetu Desetorice?...«

Gvido Gennaro je poslušal te besede z neko osuplostjo. Kaj je hotel Candiano?...

Videli smo že, da je bil policijski šef mož naglih sklepov. V trenutku je pregledal posledice, ki bi nastale, če bi Candiana zgrabil:

Foscari bi bil rešen.

Benetke bi bile spet na kolenih: ustrahovala bi jih z velikim pompom vprizorjena usmrnitev na Markovem trgu.

In tedaj bi Gennaro postal neobhodno potreben. In dobil bi vse, česar bi si želel.

Toda prav tako naglo in prav tako ostro je uzrl v duhu drugo plat tega načrta.

»Visokost,« je dejal, vstal in se spoštljivo priklonil, »sklenil sem, da vas ne bom prijel.«

»Radoveden sem, zakaj ne,« je odvrnil Roland.

»Iz čisto preprostega razloga: prvič iz hvaležnosti.«

»Dolg hvaležnosti ste mi že obilo poplačali. Zato ne govoriva več o njej.«

»Drugič,« je nadaljeval Gennaro, »ker sem trdno prepričan, da je pravica na vaši strani.«

»Nezadosten razlog, gospod. Človek, kakršnen ste vi, ne gleda na pravičnost ali nepravičnost svojih dejanj. Ne, to ni vzrok. In ker že vi nočete biti odkriti z menoj, bom pa jaz z vami.«

»Prosim, Visokost,« je dejal Gennaro, na videz popolnoma hladen.

Toda v resnici je policijski šef trepetal in znojne kaplje so mu stopile na čelo, ko je premišljal:

»Kako strašen nasprotnik!... Močnejši še od mene, celo na polju zvijač... na polju, kjer me ni še nihče potolkel!«

»Naj vam torej jaz povem,« je nadaljeval Roland, »zakaj me nočete prijati... Poslušajte:

če me zdajle zgrabite, vas bo Foscari čez dve uri imenoval za velikega inkvizitorja, in o tem ste sanjali vse svoje življenje.«

»Zdaj torej vidite, Visokost, da samo zaradi pravice...«

»Počakajte... Ah, gospod policijski šef, mislil sem, da znate biti potrpežljivejši. Torej če me primete, postanete veliki inkvizitor. In kaj se bo potem zgodilo? 1. februarja me ne bo več tu, ker me boste dali jadrno usmrtiti. Boj se bo torej vršil med Foscarijem in Altierijem. Saj mi sledite?«

»Sledim vam, Visokost.«

»Znano vam je, da vse govori za Altierijevo zmago. Benetke mrze in preklinjajo Foscarija. Dož Altieriju ne bo kos. Že danes je izgubljen, Altieri je zmagovalec, in njegova prva skrb bo, da bo pometal v temnico vse hlapce strmoglavljenega doža, in med njimi v prvi vrsti dičnega Gvida Gennara, velikega inkvizitorja. Zato, mojster Gennaro, vidite, me nočete zgrabiti. Kaj rečete na to?«

»Rečem, da se vdam, Visokost.«

Gennaro je poln občudovanja pogledal Rolanda in se nato globoko priklonil.

»Vidite, tod bi morali začeti,« je rekel Candiano, »ne pa da ste mi skušali izsiliti svoje imenovanje, hoteč mi natvesti, da nimate glavnih vrlin dobrega policijskega šefa: to je mrzle pretkanosti in neobčutljivosti srca.«

»Ali je prepozno, Visokost?« je vprašal Gennaro.

»Torej se predaste?«

»Da, Svetlost!« je brez pomišljanja odgovoril policijski šef.

»Torej ste brezpogojno na moji strani?«

»Brezpogojno... Prosil bi samo vašo Svetlost, naj nekega dne ne pozabi, da bi ji bil lahko resna ovira.«

»To se pravi, da me prosite za mesto velikega inkvizitorja?«

Gennaro se je priklonil.

»Nu, dragi moj gospod,« je odvrnil Roland, »žal mi je, da vas moram razočarati: to mesto nameravam odpraviti.«

Poličijski šef je prebledel.

To je bil zanj hud udarec: njegov življenjski sen, kakor je Roland dobro povedal, bi se z njim razblinil v nič.

Prvi mah se je vse uprlo v njem.

Pogledal je proti vratom.

Roland ni niti ene njegovih kretenj izgubil iz oči.

V trenutku ko je policijski šef iztegnil roko proti kladivcu na mizi, je Roland vstal, stopil k oknu in dejal:

»Mojster Gennaro, hotel bi vam prihraniti veliko nespametnost. Preden koga pokličete, pridite malo k oknu.«

»Visokost,« je zajeceljal Gennaro ves besen in hkratu ukročen, »verjemite mi, da...«

»Vseeno pridite!«

Gennaro je stopil k oknu.

»Poglejte,« je dejal Roland. »Kaj vidite?« Gennaro je pozorno preletel nabrežje, ki je nanj gledalo okno njegovega kabineta.

»Koliko ljudi imate na razpolago, da me zgrabijo?« je vprašal Roland, videč da Gennaro nič ne odgovori.

»Če pozvonim,« je odvrnil Gennaro, »bo v treh minutah pri meni sto biričev in strelcev... a nimam namena poklicati jih.«

To rekši se je vrnil od okna.

»Prav imate,« je dejal Roland in spustil okensko zaveso, ki jo je bil privzdignil. »Ta ne navadna množica čolnarjev, delavcev in mornarjev, ki tu doli neprestano prihajajo in odhajajo, so sami moji ljudje. Tri sto jih je na nabrežju; prav toliko jih čaka v sosednjih ulicah. Če se hočete spustiti v bitko, mojster Gennaro, nimam nič proti temu.«

»Saj sem vam rekel, Visokost, da se vdam.«
 »Brezpogojno?«
 »Brezpogojno. Močnejši ste od mene; zato se predam vaši pravičnosti in plemenitosti.«

»Prav, izvolite sesti: dokaj si imava povedati. Nekaj vprašanj bi vam rad zadal zastran svečanosti 1. februarja... Ob kateri uri odide dož iz svoje palače?«

»Natanko ob devetih zjutraj.«
 »Popisali mi boste pot, po kateri krene izprevod na Lido. Kdo bo za stražo?«

»Doževi helebardirji. Stotnijo strelcev in arkebuzirjev bodo že zarana vkrcali na admiralsko ladjo, pod pretvezo da bodo dožu v zaščito in čast.«

»In kje bo generalni kapitan?«
 »Že takoj od začetka bo spremljal doža.«
 »Velika čast za tako zvestega prijatelja. Pri vseh teh pripravah vidim vašo roko, mojster Gennaro, in vam čestitam. Zdaj mi pa povejte, ali veste kaj novega zastran zarotnikov?«

»Ničesar, cesar najbrže že sami ne bi vedeli, Visokost. Saj bolje poznate vso zaroto kakor jaz. Edino to bi vam utegnulo biti novo, da je generalni kapitan navdušeno na to pristal, da pridejo njegovi strelci in arkebuzirji na admiralsko ladjo. Zakaj po načrtu bi Altieri na tej ladji doža sredi svečanosti aretiral. Med tem bi pa odkorakala precej močna četa proti doževi palači, ki bo skoraj prazna, ker ne bo več v njej helebardirjev. Zvonar v Sv. Marku ima ukaz zvoniti plat zvona, in za njim bodo zazvonili zvonovi tudi v drugih cerkvah. Takrat se bodo strelci in arkebuzirji izkrcali in zavzeli mesto z vseh strani.«

»Zdaj pa pogledjmo, kaj ukrene proti temu Foscari.«

»Njegov načrt je zelo preprost: izprevod bo prišel na nabrežje Lida. Takrat bo dož, namestu da bi stopil v čoln, ki naj ga pripelje k admiralski ladji, zgrabil Altierija, ki bo stal zraven njega. Ob istem času bo vsak dožev častnik aretiral po enega voditelja zarote; potrebna navodila bodo častniki dobili 1. februarja zjutraj. Kar se pa admiralske ladje tiče, jo bosta obkobilili dve drugi ladji in ji zagrozili, da jo potopita.«

»Res preprosto, kakor so preprosti vsi dobri domisleki. Toda omenili mi še niste biričev...«

»Moji ljudje bodo raztreseni po vseh Benetkah. Imeli bodo ukaz kričati: Naj živi Foscari! S tem bodo skušali potegniti ljudstvo za seboj, toda prav tako se jim lahko zapove, naj kriče kaj drugega.«

»Ni potrebno,« je mrzlo odvrnil Candiano, »naj le vzklikajo Foscariju, kolikor jih bo volja. To mi je ljubše... Toda glejte, da ne boste svojega načrta kaj preuredili, mojster Gennaro; kar se zarotniškega načrta tiče, vem da se ne bo izpremenil.«

»Torej mi ni treba drugega kakor čakati 1. februarja?«

»Da, tako mirno, kakor ga bom jaz čakal,« je dejal Roland in vstal.

»Še poslednjo besedo, Visokost,« je rekel Gennaro. »Kam naj vam sporočim, če se zgodi kaj važnega in nepričakovanega?«

»V hišo na Olivolskem otoku,« je brez pomišljanja odgovoril Roland, toda njegove oči so se mrzlo uprle v policijskega šefa. Gennaro je prebledel.

»Tam sem vsako noč sam,« je dodal Roland.

»Sami, Visokost! To ni pametno...«
 »Sam s svojim starim slepim in blaznim očetom,« je rekel Roland in njegov glas je postal hripav in trd, iz oči se mu je pa utrnul mrk blisk.

Policijski šef se je še globlje priklonil. Ko se je vzravnaval, je videl Rolanda, kako je šel počasi in mirno skozi predsobje in izginil. Zamišljeno je zamrmral:
 »Sam!... Sam s svojim slepim in blaznim očetom...«

Roland je bil že zdavnaj izginil, Gvido Gennaro je pa še zmerom stal na mestu, z nabranimi obrvmi in globoko zamišljen.

Naposled se je spustil v naslanjač.

v 24 URAH
 barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice i. t. d. Perc, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
 LJUBLJANA

In če bi bil takrat kdo pri njem, bi ga bil slišal, kako je skoraj na glas dejal:

»Zakaj hoče odpraviti mesto velikega inkvizitorja? Tem slabše zanj!... Ali je res, da je ponoči sam v hiši?... Pazi, Gennaro, odločitev, ki se nanjo pripravljáš, utegne biti usodna...«
 Gennaro je bil dolgo videti tako zamišljen. Vstal je bil in počasi hodil po sobi sem in tja.

Zdajci se je pa zazdelo, kakor bi se bil odločil. Zakaj udaril je s kladivcem po mizi.

Prihodnji mah se je prikazal na pragu njegov lakej.

Gennaro ga je srepe pogledal, kakor bi hotel pretehtati, koliko je vreden ta mož, v katerem je drugače imel veliko zaupanje.

»Šel boš...« je začel.

Potem je preстал.

Lakej je čakal.

»Ne,« je nenadoma odkimal Gennaro, »nepotrebno je... lahko greš.«

Lakej je šel.

Takrat se je Gennaro lotil dolgotrajnega in natančnega preoblačenja, ki ga je docela izpremenilo.

In sam pri sebi je mrmral:

»Ne, kaj takega smem samo sebi zaupati!«

Ko je bil Gvido Gennaro gotov, je bil gotov tudi njegov novi domislek, ki mu je bil vstal v glavi.

O čem je razmišljal policijski šef?

Če pusti, da se stvari razvijejo same od sebe, bo Roland Candiano zmagal. Zastran tega si je bil Gennaro na čistem. Toda Candiano mu je bil pravkar sporočil svoj trdni sklep, da odpravi mesto velikega inkvizitorja.

In Gennaro je hotel postati veliki inkvizitor! Tako dolgo je hrepenel po tem mestu, tako dolgo je upiral oči v ta sen svojega življenja, da mu je postal že fiksna ideja. Če bi mu bili dali na izbero naslov velikega inkvizitorja ali pa doževski naslov, bi bil morda celo okleval! Zakaj njemu ni bilo samo do časti, bilo mu je do dejanske oblasti, bilo mu je do tega, da bi strahoval Benetke iz svojega kabineta, da bi vse vedel, da ne bi bilo nič skritega pred njim in da bi lahko po mili volji vse vodil in vladal.

Gvido Gennaro ni bil slab človek. Tudi ni bil navadne vrste slavohlepnež.

Gvido Gennaro je bil izrazit tip policijskega oblastnika, in to o čemer je sanjal, je bila najvišja policijska oblast...

Ukinitev velikega inkvizitorstva bi ga bila posekala, pa čeprav bi mu bili hkratu ponudili na videz še mnogo sijajnejšo službo. Nič več velikega inkvizitorstva! Kaj naj pa potem vse življenje počne? Kaj mu potem sploh še ostane?...

Da prepreči to katastrofo, je bilo samo eno sredstvo:

Spraviti mora Rolanda Candiana s poti!

Dal... Toda tu so se Gennarove misli razcepile.

Prvo: če se odloči udariti Rolanda, ga mora dobro zadeti. S tako strašnim nasprotnikom se ne bo utegnil dvakrat spopasti. Če mu bo izpodletelo, se lahko zanese, da Rolandu nasproti njemu ne bo izpodletelo! In njegovo maščevanje bo strašno.

Tedaj se je Gennaru zasvetila nenadna misel:

Zakaj bi on sam pobil Rolanda Candiana? Rajši ga da po drugem spraviti s poti!

Po kom?

Takoj bomo videli...

Njegov domislek je bil genialen.

In Gvido Gennaro je razmišljajoč v mislih na onega, ki si ga je bil izbral, zamrmral:

»Če se mu to posreči... če ubije Candiana, bo vse dobro. Potem bom jaz tisti, ki sem ga obvestil, jaz bom tisti, ki sem mu to svetoval, in upravičeno bom smel računati z njegovo hvaležnostjo... Če se mu pa ne posreči, ne bo Candiano nikoli zvedel resnice.«

Tisti, ki si ga je Gennaro izbral, da ubije Candiana, je bil generalni kapitan Altieri!

Naši bralci so se mogli prepričati, kako iznajdljiv je bil policijski šef; saj so najbrže sami komaj sledili vsem skritim potem njegovega domisleka.

Druga točka Gennarovega razglabljanja je pa veljala zaroti sami.

Če Altieri zmaga, mu bo Gennaro izlahka dokazal, da je že dolgo vedel za zaroto in da jo je skrivaj podpiral. Da tega niti ne omeni, da mu je pomagal odkrižati se Candiana.

Če pa ostane Foscari zmagovalec v doževi palači, bo Gennaro slavil zmago obenem z njim. In ali nima že doževe obljube?...

Ko je tako dodelal svoj načrt, ki smo ga nalašč popisali tako izčrpno, da smo podali nazorno sliko o zarotah in protizarotah tiste dobe, se je Gennaro odpravil naravnost v Altierijevo palačo.

Tam je sedel v predsobju v samotni kot, v svesti si, da ga v njegovi preobleki nihče ne more spoznati.

Prisluškoval je na vse strani, stregel na vsako besedo in njegove oči so streljale za sleherni kretnjo. Ušel mu ni noben šepet in noben nasmeh.

Mnogoštevilni častniki, ki so tam čakali, so se razgovarjali o svečanostih 1. februarja.

In Gennaro, ki je poznal vse ozadje zarote, je imenitno razumel vsako še tako nedoločno in skrito namigavanje, ki ga je vselej sprejel bučen smeh. Ti možje so žvenketali z meči z objestnostjo vojščakov, ki so si v svesti skorajšnje zmage.

Zakaj v takratni beneški republiki je Foscari zastopal to, kar bi danes imenovali civilno upravo, visoko uradništvo, veletrgovino in pomorstvo.

Altieri je pa predstavljal armado...

Ljudstvo samo ni nikjer prišlo do veljave. Ljudstvo pride do veljave le tedaj, kadar je treba kričati in pokazati zobe. Takrat se uradništvo, vojska, oblastniki, meščanstvo, duhovščina — vse se takrat vrže na tla... Toda take prilike so redke: zgodovina jih našteva malone z začudenjem... in gre hitro preko njih.

Neki lakej je naposled Gvida Gennara uzrl v njegovem kotu in ga ne ravno ljubeznivo vprašal, kaj tam počne.

»Nekaj moram sporočiti njegovi Svetlosti generalnemu kapitanu,« je dejal Gennaro.

»V čigavem imenu?«

»V imenu svojega gospodarja, policijskega šefa Gvida Gennara.«

»Prav. Počakajte malo.«

Uro nato je Gennaro stopil v kabinet generalnega kapifana.

»V Gennarovem imenu ste prišli?« je vprašal Altieri z gluhim nemirom.

»Ne maram vas voditi za nos,« je odvrnil policijski šef. »Jaz sam sem Gennaro.«

»Zdaj vas spoznam... A zakaj...«

»Ta preobleka? Stara navada... In razen tega nisem maral, da bi kdo vedel, da sem prišel k vam. Nekaj tajnega vam moram zaupati.«

»Izvolite!« je dejal Altieri in ponudil Gennaru stol.

Obenem je potegnil bodalo iz nožnice in se začel kakor tja v en dan poigravati z ostro brušenim rezilom.

Gennaro se je nasmehnil.

Altieri je čakal s čedalje večjim nemirom, sam pri sebi trdno odločen, da zabode policijskega šefa, če bi ga obšel le najmanjši sum.

»Kaj bi rekli,« je nenadoma vprašal Gennaro, »ako zvečer zgrabim Rolanda Candiana?«

Altieri je vztrepetal. Val krvi mu je udaril v glavo. Blisk se je ukresal v njegovih očeh.

Gennaro se je vnovič nasmehnil. Nato je nadaljeval:

»Nisem hotel izvršiti toli pomembnega dejanja, ne da bi poprej z vami govoril.«

Pri Pigmejcih v Afriki

Znano je, da sta Martin in Osa Johnson snemala pod okriljem velike ekspedicije zvočni film »Congorila« za Foxovo produkcijo. Ta zvočni film je ves, od kraja do konca, posnet v Afriki in je poln zanimivih in popolnoma novih motivov, ki jih nismo še nikoli videli v zvočnem filmu. Obema Johnsonoma se je posrečilo z neverjetno potrpežljivostjo ujeti nekaj izrednih intimnosti iz življenja kralja vseh opic — gorile. To veliko in nevarno žival sta posnela čisto od blizu z zvočno filmsko kamero v trenutkih, ko še zdaleka ni slutila, da jo opazuje človeško oko. Za znanost so pa prav gotovo največje važnosti posnetki iz tabora plemena Pigmejcev. To so ljudje-pritlikavci, sicer pa lepo in harmonično razviti. Pri njih vidimo pristen in nepokvarjen način življenja v Afriki. Spoznamo njihove navade in

običaje, njihovo veselje in otroško začudenje nad civilizacijo, ko si gospod Johnson z vžigalicami prižge smotko. To pleme je bilo doslej popolnoma neznano. Znanost je vedela samo to, da je, vendar verodostojnih poročil ni bilo. Šele Johnsonova ekspedicija »Congorila« nam pokaže v sliki te prastare prebivalce temnega kontinenta. Zanimivo je, da je ves svetovni tisk ta film pohvalil in to prav zaradi nečesa, česar v filmu ni: zaradi pomanjkanja kakršnekoli dramske senzacije. Nikjer ne vidimo borbe domačinov med seboj ali z divjimi zvermi. Saj je še celo Johnson sam stremel za tem, da ne ubije niti ene živali. Če se je pa morda to vendar zgodilo, je samoobramba opravičilo. Film je od kraja do konca neprecenljiv dokument človekoljubja in vzvišenega človeškega razuma. *

Filmske novosti

Bolvaryjev film prepovedan

V Berlinu je cenzura prepovedala predvajanje novega Bolvaryjevega filma »O čem žene sanjajo«. (V tem filmu igra tudi Nora Gregor.)

ko tako vest sproti demantirajo. Bilo je več kot gotovo, da bo igrala naslovno vlogo v Zolajevi »Nani«, pa je tudi to splavalo po vodi. *

Amerika ne plačuje več visokih plač

Iz Newyorka poročajo, da znašajo skupni zneski plačilnih pol velikih filmskih koncernov v USA v preteklem letu komaj 50 milijonov dolarjev.

Predlanskim je Amerika izdala za te plače in mezde 156.000.000 dolarjev.

V zadnjih dveh letih so filmska podjetja 90.000 osebam odpovedala službe.

S tem, da so vse tedenske plače pod 50 dolarji znižali za 25 odstotkov, vse plače nad 50 dolarjev pa za 50 odstotkov, so dosegli, da so se izdatki za plače znižali skupno za 67 odstotkov. *

Nov Lubitschev film

Paramountu se je posrečilo dobiti pravico za filmanje odrske igre na Broadwayu »Design for Living« (Napad na življenje). Inscenacijo so poverili Lubitschu. Glavno vlogo bo igral Frederic March.

Dorothea Wieck je odšla v Hollywood

Dorothea Wieck se je sredi marca odpeljala iz Hamburga v Newyork, da se od ondod napoti v Hollywood, kjer bo igrala za Paramount.

Razočaranje v Hollywoodu

Ko smo videli Ano Sten v njenih prvih ruskih filmih, n. pr. v »Rumeni knjižici«, smo bili navdušeni zanj. Zvabili so jo v Nemčijo, kjer pa niso znali najti prave vloge zanj. Nobena snov se ji ni podala. H koncu je podpisala pogodbo za United Artists v Hollywoodu.

Zdaj sedi že več mesecev v dolarški deželici s prekrižanimi rokami. Niti metra filmskega traku še niso porabili zanj. Vsak mesec poročajo, da so se »končnojavno« odločili za snov njenega prvega filma. Toda vsa-

Devetindvajsetkrat se preobleče

V svojem najnovejšem Foxovem zvočnem filmu menja Clara Bow devetindvajsetkrat svojo toaleto. To je vsekakor rekord na tem polju. Vse, kar je med najpreprostejšo cowboysko obleko in najelegantnejšo večerno toaleto, obleče ta lepa igralka. *

Pripravljajo planinski film »Nesreča na Wetterhornu«.

V režiji Ericha Engelsa delajo zunanje posnetke za zvočni film »Zadeva Roberts«.

Rokopise z navodili za filmanje »Renskega sna« pišeta skupno dr. Eulenberg in Friedrich Raff.

Clara Bow filma

Poročajo, da je prvi film s Claro Bow skončan in ga že z velikimi uspehi predvajajo v Ameriki. Film ima naslov »Rdečelasi demon« in nam kaže demonsko žensko, ki jo usoda vodi skozi vse faze greha in maščevanja. Partner Clare Bow je v tem filmu Roland Gilbert, znani igravec velikih zvezd. *

Willy Goldberger, ki se je prijetno uveljavil s svojim poročevalskim zvočnim filmom »Sprehod z Robertom Stolzom po Dunaju«, v katerega je vpletel nove smeri reportaže in godbe, namerava v bližnji bodočnosti

CEL TRAVNÍK V PRALNEM KOTLU!

Kakor spravi solnce, kadar belimo perilo na travniku, na milijone kisikovih mehurčkov skozi mokro perilo, prav tako potisne Radion na milijone kisikovih mehurčkov s čistilno peno mila vred že med pranjem skozi tkanino. Veliko bolj zanesljivo in hitro postane na ta način perilo snežno-belo in čisto!

Schichtov RADION

DELUJE V KOTLU KAKOR SOLNCE NA TRATI

R.J. 2-33

napraviti tudi film o Berlinu; zanj ima baje spet nove domisleke. *

»Švica v vseh letnih časih« je naslov novega kulturnega filma. *

Režiser dr. Robert Wiene je končal posnetke v atelijejih za film Terre »Tajfun«. Glavne vloge imajo: Liana Haid, Sukišinov, Viktor de Kowa, Pavel Henokels, Artur Bergen in Veit Harlan.

Rockefellerjev kino — zaprt

Pred kratkim smo poročali, da so odprli v Radio City v New-Yorku največji kinematograf sveta, ki je bil sezidan z Rockefellerjevim denarjem. Že po trinajst dnevnem predvajanju so kino spet zaprli in je zaradi tega pet sto ljudi na cesti. Zgradba tega kina je stala 4 milijone dolarjev. Ta nenadni preobrat je zbudil pravcato senzacijo. Vzrok da so kino zaprli, je v tem, ker je bil obisk neverjetno slab. Varijete, ki je v istem poslopu Radio-Cityja, ostane začasno še odprt. *

Kolektivni film Terrae, »Ana in Elizabeta«, ki ga je napravil Frank Wysbar, je končan. V glavnih vlogah igrajo Doroteja Wieck, Herta Thiele in Matias Wiemann. *

Pričeli so snemanje filma »Pesem, ki gre od ust do ust« v produkciji Richard-Oswald-Terra. Glavni igralci so Josef Schmidt, Charlotte Ander, Viktor de Kowa in Friz Kampers. Režijo vodi Richard Oswald.

Chaplin se je jokal...

Pri razgovoru z dopisnikom lista »American Echo« je izjavil Charlie Chaplin, da mu je ostal v neizbrisnem spominu Foxov zvočni film »Mati« in da je jokal na glas pri nekaterih prizorih. Chaplin je menda najstrožji filmski kritik in se lahko na njegovo sodbo povsem zanesemo. Zvočni film »Mati« bodo predvajali tudi naši kinematografi v nemški verziji.

Fedor Ozep bo že filmani roman »Ana Karenina«, ki ga je lani napravil Paramount v Joinvillu, filmal za produkcijo Pathé-Natan. *

V glavnih vlogah najnovejšega zvočnega filma Ufe »Ljubezen je treba razumeti« (v produkciji Karla Ritterja), ki ga režira Hans Steinhoff, igrajo Rose Barsony, Georg Alexander in Wolf Albach-Retty. *

Novi Superbov film, ki so ga pričeli delati v tempelhofskih atelijejih Ufe, ima začasni naslov »Moč velike ljubezni«. V glavnih vlogah igrajo Gustav Fröhlich, Jarmila Novotna in Kristina Grantoff. Režijo filma je prevzel Geza v. Bolvary. Posnetki v naravi so že izgotovljeni. *

Ker so zunanji posnetki filma »Strelci na meji« družbe »Evrope« v bavarskih obmejnih pokrajinah že dovršeni, snema K. M. R. Studio, ki izdeluje ta film v zvezi z nemškimi carinskimi oblastmi, še zunanje slike na Vzhodnem morju pri Kielu.

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. R.

Povest, ki smo jo v prvi številki začeli prinašati, je napisal P. R. — tisti pisatelj, ki nam je dal že „Nezakonsko mater“. Naši čitatelji, ki so brali 1. in 2. tnik „Romana“ se gotovo še dobro spominjajo pretresljive ljubavne zgodbe, ki je takrat zbudila vseobčo pozornost in priznanje. „Kalvarija ljubezni“ je napisana po

resničnih dogodkih iz polpretekle in nedavno minule dobe in je pretresljiva slika človeškega trpljenja in strasti. Prepričani smo, da nismo mogli svojim zvestim čitateljem za novo leto bolj ustreči, kakor s to našo novo povestjo, ki jo bodo z velikim zanimanjem brali od začetka do konca.

Horvin jo je še zmerom opazoval. In brezumno veselje ga je prevzelo, ko je videl, da se je mlada žena od včeraj popolnoma izpremenila. Ko je govorila o svojem možu, se ji glas ni več tresel kakor snoči, ko je izdajal še vročo ljubezen do moža.

Odkritje o Cirilovi prevari... dokaz o tej prevari, dokaz, ki ga Horvin še zmerom ni poznal — ta dokaz je očitno zadal njeni ljubezni smrtni udarec. Ta dokaz jo je moral zadeti v sredo srca. In vse je kazalo, da mu ni odpustila. Ogenj, ki je žarel v njenih trpečnih očeh, je izdajal tesnobo in hkratu grozo in stud, da celo sovraštvo.

Vsa ljubosumnost, ki jo je že tolikokrat prevzela, je z elementarno silo udarila iz nje na dan: vse v njej je z nepopisnim ogorčenjem vstajalo proti laži, v kateri je do zdaj živela. In njen izmučen obraz, ki so se vanj zarezale globoke višnjeve brazde, je zgovorneje od sleherne besede izdajal boj, ki je v njej divjal, izdajal sovražne misli, ki so ji razjedale možgane, izdajal ure neskončnega trpljenja neprespane noči.

Ko se je bila Ljudmila vrnila domov na Cvetlično cesto, Marijana še ni bila legla. V globoki tesnobi je čakala vrnitve gospe, zakaj nekaj ji je reklo, da tako dolga odsotnost gospe Ljudmile ne more nič dobrega pomeniti: prepričana je bila, da se je moral tudi gospod doktor ponesrečiti pri železniški katastrofi. Boža in Marko sta bila že zdavnaj v svojih posteljah, a še zmerom nista zaspala; neprestano sta pravila, da hočeta počakati mamice in očka. Toda v tej nežni mladosti je spanec le močnejši od skrbi in bojazni; tako sta naposled vendarle zaspala.

Ko je Ljudmila prišla domov, se otroka nista zbudila. Marijana je iz bledosti njenega obraza in iz sreposti njenih oči že prvi mah zaslutila nekaj strašnega; kakor bi jo zbadlo v srce, jo je izpreletelo spoznanje:

»O Bog... gospod doktor je mrtev!«

Mlada žena ji je v nekaj presekanih besedah povedala, kaj se je zgodilo. Toda ni ji izdala vsega; zamolčala je svoje strašne slutnje o moževem izdajstvu... Potem je takoj odhitela k otrokoma in sedela kraj njiju postelje do jutra.

Od časa do časa je Marijana pogledala pri vratih in s plahim, tihim glasom prosila gospo, naj vendar leže v posteljo; njeno početje je nevarno, še sama bo zbolela, in kaj potem... Toda Ljudmila jo je vselej z mahljajem roke odslovila. Tako je Marijana naposled šla spat. In ko je zjutraj potrkala na vrata, je našla Ljudmilo še zmerom pokoncu kakor nekaj ur prej.

Nesrečna žena je prebdela vso noč. Tam, med Božo in Markom... med svojima otrokoma, ki sta ji bila zdaj edina uteha... ki sta jo edina na svetu varovala pred obupom in blaznostjo, ki ji je razbijala v sencah. In venomer so ji silile na ustnice besede, ki so razodevale ves obup njene trpinčene duše:

»Oh, da nimam vaju... kdaj bi že končala to strašno trpljenje!... Kdaj bi že napravila konec tej neznosni sramoti! O, kako srečna bi bila, če bi mogla skleniti oči nad tem lažnivim življenjem in pozabiti, oh, pozabiti svoje trpljenje in sramoto! Toda vidva sta mi še ostala in zaradi vaju ne smem zbežati iz življenja! Zaradi vaju moram do konca izhoditi to trnjevo kalvarijo... Bodita dobra z menoj, otroka, in ljubita me... zakaj žrtev, ki jo danes prevzemam nase, je težka kakor je ni več stvari na svetu. Bodita dobra z menoj, otroka, ki nimam drugega na svetu kakor samo še vaju...«

Ko je potrkala Marijana, je vstala in odšla iz spalnice. Pa ni šla spat. Z ledeno mrzlo vodo si je zmočila obraz in si otrla oči. Občutek mraza ji je dobro del. Napetost na njenem obrazu je popustila in rožnata barva ji je zalila lica. In tedaj so se že začuli otroški glasovi iz spalnice:

»Mamica!... Mamica!...«

Boža jo je klicala. In potem se je prebudil tudi Marko:

»Mamica, kje si?...«

»Tako bom pri vas, otročička!«

Obrisala si je mokre oči in nabrekle trepalnice in odhitela v otroško sobo. Marijana je bila ravno odgrnila zavese. V sobo je zasijala blede luč novembrskega solnca. Boža in Marko sta sedela na posteljah in iztezala roke po njej.

»Dobro jutro, mamica!« je pozdravila Boža.

In za njo je po svoje ponovil Marko:

»Doblo jutro, mamica!«

»Dobro jutro, otroka moja...«

Kakor v omotici je stopila k njima. In tisti mah ji je bilo, kakor bi bila neznozna bolečina, ki jo je stiskala za srce, nenadoma odnehala. Zaveš, da stoji pred svojima otrokoma, je bila njenemu trpinčenemu srcu kakor blagodejen balzam. Toda že prihodnji trenutek jo je še huje presunilo.

»Ali se je očka vrnil?« je vprašala Boža.

»Kje je otka, mamica?« je ponovil Marko.

Docela naravno vprašanje, ki ga je morala pričakovati in ki jo je vendarle presunilo kakor z nožem. Začutila je, kako so se ji zamajala kolena.

»Ne, otroka, ni se vrnil,« je gluho odgovorila.

Objela ju je in stisnila k sebi. In ker se je bala, da je ne bi še več izpraševala, je sama začela hlastno govoriti:

»Vajin očka se je snoči ponesrečil na vlaku. Morali so ga prepeljati v neko hišo, kjer ga zdaj preobvezujejo in zdravijo. Tam bo ozdravel in kmalu se bo vrnil k nam.«

»Ubogi očka!« sta žalostno vzkliknila otroka in solze so se jima zalesketale na trepalnicah.

Toda ta vprašanja, ki jo je bilo toliko strah pred njimi... ta vprašanja zasiran njunega očka ji niso mogla ostati prizanešana... Morala je odgovarjati nanjo... z glasom, ki se je lomil od onemoglosti. Morala je! Oh, ti trenutki, te minute so bile strašne. Srce ji je razbijalo, kakor bi ga ji hotelo raznesti. Mislila je, da mora zblazneti.

Okoli devetih je bilo, ko se je sama pri sebi vprašala, ali naj gre na Posavje... ali naj sploh še kdaj prestopi prag hiše, kjer je doživela svojo sramoto. Vprašala se je, ali naj se vrne k Cirilovi bolniški postelji. Kaj naj mu reče? In kaj ji bo on odgovoril, ko bo zvedel, da ji je njegova nezvestoba znana, da ji ne more več prikrivati svojega izdajstva?

Ali se bo branil in izgovarjal? Kako? O, seveda z novimi lažmi!... Toda ona jim zdaj ne bo več verjela. Ali sploh more še čemu verjeti?

Kakšno življenje jo zdaj čaka? Življenje brez zaupanja, brez nade in vere!... Življenje brez ljubezni!

Ne, ta trenutek ni imela toliko moči, da bi odšla od svojih otrok. In zato je ta usodni obisk odložila na popoldne... obisk, ki ga mora napraviti ravno zaradi svojih otrok!

Da: dr. Horvin je z zadoščanjem in komaj prikritim veseljem ugotovil razdejanje na obrazu mlade žene. Slutil je boj, ki je moral divjati v

njenem srcu. In z glasom, ki si je prizadeval, da bi bil nebrižen, je dejal:

»Če želite, gospa, lahko pogledava, kako je vašemu možu.«

Ljudmila je nemo prikimala. Krenila sta po stopnicah...

Zdelo se je, kakor bi mlada žena tisti trenutek pozabila vse grožnje tega človeka, kakor si ne bi bila v svesti nevarnosti, ki ji prete od njega. Bilo je, kakor bi bila pozabila vse snočnje dogodke.

Kirurg jo je spustil naprej. V svetlo bolniško sobico je lila blede luč popoldanskega solnca. Kraj postelje je sedel asistent in čital. Ko so se vrata odprla, je vstal in pozdravil mlado ženo. Mehanično je pokimala z glavo in pristopila k postelji. Ciril je gledal v okno... Že od ranega jutra, odkar se je bil prebudil, je strmел tja. Kakor bi zanj ne bilo ničesar drugega na svetu kot to okno in poigravanje solčnih žarkov s čipkami na zavesah...

Ljudmili so zadržetale ustnice. Bilo je, ko da bi bila hotela nekaj reči, pa se je potem premislila. Toda ta beseda je morala na dan. In komaj slišno, skoraj z odporom v glasu, je naposled zamrmrala:

»Ciril!«

Bledo ranjenčevo lice je vztrepotalo. Oči so se zgenile... Njegov pogled se je odvrnil od okna in se počasi dvignil k Ljudmili. Toda v tem pogledu ni bilo bliska spoznanja; na njegovem obrazu ni bilo trzljaja vznemirjenja... Kakor bi te kalne, prazne zrenice ničesar ne videle.

»Ciril!« je ponovila čez čas, po kratkem obotavljanju.

Isti molk... ista nebrižnost. Ranjenčeve oči so bile mrtve... V njih ni bilo nič več razumevanja, nič več zavesti, nič več duše... In zdaj so se odtrgale od Ljudmile in se spet obrnile k oknu.

Mlado ženo je obšla nedopovedljiva groza. Instinktivno je odstopila za korak.

»Ni me videl... ne pozna me več. In vendar ni videti, da bi še trpel. Vročica je ponehala, delirij je minil... Kaj naj potem to pomeni?...«

Spet je stopila korak nazaj. Asistentu se je nagubalo čelo. Že prej, ko je Ljudmila vstopila, je bila na njegovem obrazu zapisana zadrega. Še zdaj je ni mogel popolnoma pregnati. Toda Ljudmila je ni opazila.

Dr. Horvin se je nasmehnil. Bil je spet tisti čudni, neopredeljivi nasmešek, ki je že snoči igral na njegovih ustih.

»Morda se vam to čudno zdi, gospa... Toda ne vznemirjajte se zastran tega. Videli boste, da bo čez nekaj dni vse dobro.«

Mlada žena ni odgovorila. Srepa je upirala oči v svojega ranjenega moža. Tako je stala nekaj trenutkov, nato se je pa počasi obrnila in ne da bi bila pritiskala poljub na čelo moža, ki ga je še včeraj ljubila iz dna svoje duše, ne da bi bila zinila le besedico v slovo, je krenila k vratom. V ušesih so ji neprestano brnele besede, ki jih je včeraj brala:

»Hvala ti, Ciril moj, za nepozabne ure opoja, ki sem jih preživela s teboj...«

Kirurg jo je spremil do veže v pritličju. Z vso silo se je moral premagovati, da je utajil veselje, ki je razbijalo v njem. In z navidezno sočutnim glasom je dejal:

»Jutri bo mogoče že bolje, gospa... Jutri vas bo vaš mož mogoče že spoznal.«

Ljudmila je odkimala. V ta čudež ni verovala, Cirilovih oči ni kalila vročica... bile so prazne. In z mrzlim pozdravom, skoraj brez besede je odšla.

Tričetrtinska obleka

Kratek jopič in dolg plašč sta dobila hudo konkurenco. Zaradi lepšega se moramo sprva temu malo upreti. Tako ljubka je kratka jopica in tako dostojanstven dolg plašč! Pa se vendar ne moremo stepsti; vdati se je treba povelju mode: tričetrtinska dolžina! Kaj le to pomeni? Pri rokavih smo se že navadili. Celo ugaja nam, da je zapeljivo prosto, da ga lahko okrasimo z zapetnicami. Za rokavi prihaja plašč v tričetrtinski dolžini, prav tak komplet in vrhnja

obleka v obliki tunike. Vse v tričetrtinski dolžini.

Obleka je lahko iz dveh različnih tkanin, ne samo v dveh različnih barvnih odtenkih. Pri obeh levih likih vidimo različne tkanine. K temnemu enobarvnemu volnenemu krepu spada svetlo vzorčast marokén. Tudi pri desnem liku prav ugodno učinkuje sestava dveh različnih tkanin.

Plašč ali jopič, ki sta urezana v tričetrtinski dolžini, lahko oblečemo k vsaki obleki, če se barve le količ-

kaj skladajo. Popolnoma vseeno je, ali je obleka temnejša od plašča ali pa narobe. Enobarvne plašče ali pa obleke z jopiči zmerom ugodno poživijo pisan šal.

V celoti je ta moda priporočljivejša za visoke vitke postave kakor za male debeluške. Krepke, toda še vedno kolikor toliko vitke dame so tudi v tem primeru našle ugodno rešitev. Za tuniko ali za plašč si izberejo temne barve ali pa črtasto tkanino, ki je položena počez.

vega pecilnega praška. Ko je testo dobro zmešano, pridenemo trd sneg iz 3 beljakov, nakar stresemo testo v pekač, pomazan z maslom, pomazemo z jajcem ter potresemo po njemu $\frac{1}{8}$ kg zmletih orehov, ki jih pomešamo s 3 dkg sladkorne sipe. Pečemo v srednje vroči pečici 45 minut. Pečeno pustimo ohladiti in potem zrežemo na lepe poševne rezine in jih potresemo z vanilijevim sladkorjem.

Če še ne veš

Neprijetni zimski spomini

na sproletje (spomladi). Roke in noge so nam morda malo ozeb'e, zdaj pa, ko postaja toplo, nas ozebki neusmiljeno srbijo. Prav dobro sredstvo, ki hkratu zdravi in blaži, je tole: odcedek prekuhanе hrastove skorje in orehovega listja pridenite kopeli. Isti učinek ima menda topla kopel, če ji prilijemo 2 odstotno očetnokislino, ali 1 odstotek galuna. Sicer pa vam vsak drogist rad svetuje.

Peščeni papir za klobuke in čevlje

Ogoljene in umazane klobučevinate klobuke vseh vrst prav lahko osvežimo, če jih previdno zdrgnemo s prav finim rjavim peščenim papirjem. Na isti način opravimo tak posej pri čevljih in rokavicah iz kože divjačine ne glede na barvo. Tako se izognemo drgnjenju s kovinasto ščetko, ki klobučevino in usnje močno kvari. S peščenim papirjem torej, toda oprežno!

IZPOSOJAMO

plošče, gramofone,
radio-aparate

„SLAGER“

Aleksandrova cesta 4. (prehod palače
„Viktoria“)

Ploskarske madeže spravimo s stekla tako, da odrgnemo z octom (kisom) madeže apnene barve, madeže od oljnatih barv pa s terpentinom.

Etikete (nalepnice) lahko nalepimo na kovinaste predmete, če ovlažimo tisto mesto kovine, kamor nameravamo nalepiti papir, s čebulovim sokom. Na ta omočen prostor dobro pritisnemo etiketo.

V steklo lahko vrtamo, ne da bi ga kakorkoli poškodovali, če kanemo terpentinovnega olja na mesto, kjer nameravamo zvrtniti luknjo. Z vsakim svedom za kovine se da brez napora in poškodbe stekla prevrtati poljubna luknja.

Blago, ki se ne strga

Matere, veselje za vas! Vaši Janezki ne bodo več ogolili hlač, če se bodo šli žandarje, ne bodo prišli domov z raztrganimi oblekami. Neki kemik v Manchestru je iznašel cenjen način, kako se tkanine iz bombaža in umetne svile napravijo trpežne, da se ne strgajo in ogolijo. Tkanino bo treba kar pomočiti v posebno tekočino. Angleška tekstilna industrija si od tega izuma mnogo obeta.

Meščanska kuhinja

Piše Nuša

Nekaj o možganih

Dobra kosila, posebno pa večerje si lahko napravimo iz možganov, ki so, če jih pravilno in okusno priredimo, prava delikatesa, in kar je glavno: niso dragi.

Ocvrti možgani

Goveje možgane operemo, potegnemo z njih kože, odstranimo vse kar je krvavega, in denemo na cedilo, da se odcedijo. Napravimo 6 do 7 zrezkov in jih osolimo. Na krožnik denemo 1 jajce, nekoliko mleka, vse dobro stepemo in povaljamo kose možganov najprej v moki, potem v jajcu in nazadnje v krušnih drobtinah. Na kozici razbelimo mast in ocvremo možgane počasi po obeh straneh. K njim serviramo pražen krompir in motovilec. Možgani so jako hranilni in okusni. Lahko jih tudi porabimo za postne jedi.

Možgani v omaki

Goveje možgane operemo ter pripravimo kakor zgoraj. Na kozico denemo žlico masti, drobno sesekljano čebulo, peščico opranih gob, nekoliko popra in paradižnikove mezge ter vse počasi dušimo. Po 10 minutah jih obrnemo, pustimo še 15 minut dušiti, nakar jih vzamemo iz kozice z lopatico. Napravimo svetlorumeno prežganje, prilijemo zjemalko vode, omako zmešamo ter pustimo počasi vreti. Nato denemo mo-

žgane v omako in pustimo še 10 minut vreti. Serviramo gorke, garniramo z ajdovimi žganci in rdečim radičem. Najboljši so telečji in prašičji možgani, imajo pa to lastnost, da so preveč mehki in se težko pripravljajo.

Možgani z jajcem

Osnazene ter oprane in osoljene možgane zrežemo na več kosov, jih denemo na kozico, pridamo žlico masti, 1 celo, drobno sesekljano čebulo, nekoliko popra, peteršilja, 2 peščici suhih, opranih gob ter jih dušimo toliko časa, da postanejo mehki. Potem raztepemo 2-3 jajca, jih pridenemo možganom, vse nalahko zamešamo in pustimo še 3-5 minut počasi cvreti. Serviramo gorke, garniramo s praženim krompirjem ter cvetačo v solati.

Dobro nedeljsko kosilo

Goveja juha z vlivanci. Meso, omaka s hrenom. Pečena kokoš, krompirjev pire, solata. Orebove rezine.

Goveja juha z vlivanci

1 kg govedine kuhamo v 4 litrih vode, osolimo in pridenemo vso jušno zelenjavo. Po 2 urah odcedimo juho ter napravimo iz 2 jajc vlivance, ki jih zakuhamo v juho.

Jabolčni hren

Na strgalniku nastrgamo za 4 žlice hrena, pridamo 2 žlici kisa, pol žličke

sladkorne sipe, nekoliko soli in 1 nastrgano jabolko, dobro vse pomešamo ter serviramo k govedini.

Pečena kokoš

Osnazeno kokoš operemo v več vodah, nakar jo osolimo znotraj in zunanaj ter pustimo čez noč v soli. Drugi dan pečemo kokoš v podolgasti kozici, polijemo jo z mastjo, podlijemo malo vode in jo med pečenjem večkrat oblivamo z mastjo. Enkrat jo obrnemo. V 2 urah je pečena. Vrat, srce, želodec in jetra porabimo drugi dan za juho. Kokoš razrežemo na lepe kose in serviramo na podolgasti skledi, Krompirjev pire, solata.

Orebove rezine

V skledo denemo 3 rumenjake, 10 dkg srovega masla, 12 dkg sladkorne sipe, nekoliko limonovih lupin, pol kg bele moke in 5 žlic smetane, 3 žlice mleka, ščepec soli. Iz tega naredimo testo, ki ga tolčemo toliko časa, da se speni. Med moko zmešamo 1 zavojček Dr. Oetkerje-

Ne pozabite!

priljubljeni pomladnih in poletnih
plaščev in kostumov
ogledati si veliko izbiro v konfekcijski trgovini

DRAGO GORUP & Co.,

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 16/1

Svete živali

Nadaljevanje z naslovne strani.

tura Beninov na vzhodni obali Afrike je tudi poznala pobožanstvenje živali, toda topovi kolonizatorjev so uničili deželo Beninov in iztrebili sleherno sled, ki bi mogla spominjati na nekdanjo veličino in krasoto. Prav tako je bila tudi znanost s tem ogoljufana za dokaze kulta do živali. In prav tako se je zgodilo tudi z mnogimi drugimi bogočastji preprostih narodov, ki so jih odposlanci misijonov v preveliki vnevi iztrebili iz kodrastih glav; najbrže ne bomo nikoli vedeli, kakšna so bila ta prvotna verstva. Slutiti moremo le toliko, da so najbrže, kakor tista, ki jih poznamo, tudi ta verstva gojila češčenje živali poleg češčenja prvin. Toda ali je z znanjem o nas in naši prošlosti kaj bolje? Prepričani smo lahko, da so imele

živali z ostrimi kremplji,

ki krasijo naše grbe, kak globlji pomen. Galski petelin, nemški orel, dvoglavi orel Rusije in Avstrije,

angleški nosorog, bavarski lev, württembergski jelen, westfalski konj, berlinski medved itd. gotovo niso samo po naključju prišli do svojih časti. Za gotovo ne moremo vedeti, vendar pa lahko domnevamo in premislimo, če se malo poglobimo v ameriške Indijance.

Vsak indijanski rod — vneti čitatelj nesmrtnega Karla Maya bodo to gotovo vedeli — ima svoj totem, ki pomeni toliko kakor pri nas grb. Dolge palice, postavljene pred glavarjevim šotorom, zgoraj okrašene s črvivimi in od starosti počrnelimi rezbarijami, kažejo, kateri rod se je tukaj utaboril. Le z malimi izjemami predstavljajo te rezbarije kaj drugega kakor živali. Orel, pižmar, jastreb, mustang — skoraj vse živalstvo Severne Amerike najdemo tu. In ne samo totem rodu je svet, ki vidi bojne plese, pobožne molitve

k velikemu Manituju, in nečloveško trpinčenje jetnikov — tudi vrezljana žival je sveta. In Indijancu iz rodu »Orlov« ne bo nikoli prišlo na um, da bi ubil svojega krilatega brata, ki kroži nad njim.

Vse to so ostanki oboževanja živali. In da so se ti ostanki ponekod izgubili, moramo pripisati edinole krščanstvu, ki je zatrla vsa ta praznovanja in mnogo vraž. **

Zlobno

Zena ravnateljica Nimaniča pričakuje porod. Milostljiva je zelo nervozna in je svoji najnovejši sobarici pravkar odpovedala. Sobarica meni zlobno pri odhodu:

»Iskreno vam želim, milostljiva, da bi imeli dosti veselja s fantkom, ki ga pričakujete čez dva meseca.«

BRATA RUFF

tovarna čokolade in bonbonov, Subotica

Mali oglasi za lepe žene

Bele roke, kljub temu, da gojite sport in opravljate gospodinska dela, boste dobili ali si ohranili z uporabo preizkušene **Crema je fais blanc.** — Tuba Din 10.-.

Porenal Gold Crema je sestavljena iz sestavin, ki dobrodejno vplivajo na kožo. Zato kožo ohrani, osvežuje in obnavlja — če jo uporabljate čez noč. Hitro odstrani vso nečistost z obraza. — Cena tubi Din 18.-.

Španski bezeg, Chypre, šmarnica so cvetlice, ki krasno dišijo. Parfum iz njih, izredne kakovosti dobite v lepih luksuznih stekleničicah. Cena steklenički Din 30.-.

Solnne pege se odstranijo hitro in temeljito s popolnoma originalno hollandsko **Milch creme.** Lonček Din 15.-.

Lepota oči pride do popolnega izraza, če se obrvi namažejo s suhim **Floria svinčnikom.** Ta crayon se ne razmaže in ne zbršče, temveč je trajen, dobi se v črni in rjavi barvi. — Cena komadu Din 8.-.

Plave lase boste najbolje ohranili, in jim, če so že potemneli, vrnili prvotno lepoto z uporabo preizkušene preparate **Blondin d'or.** Uporaba je enostavna in prijetna, tako da si vsaka dama more sama pomagati. Steklenica z navodilom Din 15.-.

Lepe prsi so ponos vsake žene, zato se mehke in slabe prsi z masažo preizkušene preparate **Eau de Lahore** v najkrajšem času izvrstno popravijo, tako da ostanejo trajno čvrste in trde. Steklenica z navodilom Din 40.-.

Nobilior puder v beli, roza, naturelle, rachel, ocre in brunette barvi, z jamčeno fin, dobite za reklamno ceno Din 5.-.

Esenca iz kopriv je že davno preizkušeno najboljšje in najzanesljivejše sredstvo proti prhljajem in izpadanju las. Slabi in zanemarjeni lasje dobe v najkrajšem času mladostno bujnost

in lesk. Steklenica z navodilom 30.—dinarjev.

Plake z obraza, rok, nog in pod pazduho odstranite najenostavneje z **Erbolom.** Točno navodilo pri vsakem lončku. Cena Din 15.-.

Porenal creme je edina fina krema za polepšavanje. Najboljša obramba za kožo pred vplivom slabega vremena. Idealna podlaga za puder, uporablja se navadno podnevi, posebno dobra je za mastno kožo. Tuba Din 18.-.

Americain hair petrol je izvrstno sredstvo proti izpadanju las. Original-

na steklenica z natančnim navodilom Din 16.-.

Porenal puder francoske znamke **Floria** skupno s **Porenal kremami** (suhe in mastne) so najnovejše iznajdbe moderne kozmetične znanosti. **Porenal puder** dela obraz dovršeno fin s svojimi prekrasnimi barvami, ki so z jamčeno brez vseh škodljivih sestavin.

Ozon za razkajanje sob in stanovanj je nenadkriljiva specialiteta za osvežitev in parfumiranje zraka v stanovanjskih prostorih. Priporočeno se posebno za bolniške sobe, ker ima čist duh smreke, bora in ozona. Cena steklenici Din 18.-.

Namestu mila, posebno za osebe, ki imajo občutljivo kožo, se uporablja z velikim uspehom **Pasta majalis.** Uporaba je zelo enostavna: pred umivanjem se namaže obraz z nekoliko paste majalis in se pustiti na obrazu eno do dve minuti. Nato se obraz umije z navadno vodo in obriše z mehko brisačo navzdol. Učinek je izreden, minimalna cena Din 15.- za veliki lonček pa omogoči vsaki dami ta poizkus.

Vse gornje preparate dobite v vsaki večji drogeriji ali pa naročite direktno pri **Nobilior parfumeriji** — Zagreb, Ilica 34 ali Jelačićev trg 15.

»Kako pa veste, da bo fantek?« se začudi milostljiva.

»Kaj naj bi drugega bilo,« odvrne sobarica, »saj punca pri vas ne bi vzdržala devet mesecev!«

Usodna zamenjava

Zena: »Kuharica je danes odpovedala. Pravi, da si ji včeraj rekel na telefonu 'stara avša', in tega si seveda ne dá reči!«

Mož: »Hudiča, lepo godlo sem zmešal! In jaz sem bil trdno prepričan, da si bila ti pri aparatu!«

Samogovor

»Pleše so v naši družini podedovane; jaz jo imam na primer z majhnim presledkom že od rojstva!«

Krajše ne gre

Voltaire in Piron sta stavila 1000 frankov; kdor bo napisal krajše pismo, dobi stavo.

Piron je napisal latinski: »Eo rus.« (Grem na kmete).«

Voltaire je prav tako latinski odgovoril: »I.« (Pojdi.)

Pisalni stroj Woodstock

je v Ameriki najbolj iskana znamka. Tudi v Jugoslaviji, zlasti v Ljubljani, jih je že precej v rabi. Vsi se pohvalno izražajo o njem.

Generalno zastopstvo:

TIPKA, družba z o. z., LJUBLJANA
Gledališka ul. 8. - Tel. št. 29-7

Zrcalo se ne more zmotiti

Zrcalo je varuh Vaše lepote, ker odkrito pokaže vse neugodne izpremembe Vašega obraza; zato je njegove opomine treba upoštevati. Z redno rabo svetovno znanega rastlinskega preparata **Rejuven Skin Pore Milka** boste odpravili vse gube, mozoljčke, ogrce in pege s svojega obraza, in takrat bo zrcalo spet kavalir in Vam bo delalo komplimente.

Masirajte si obraz vsako jutro in vsak večer z **Rejuven Skinom** in že po kratki dobi boste opazili blagodejni vpliv tega popolnoma neškodljivega rastlinskega mleka. Zahtevajte povsod **Rejuven Skin** v plombiranem zavitku za 32 Din ali ga pa naročite z glavnega skladišča

NOBILIOR-Parfumerija, Zagreb, Ilica br. 34

Prvi specialni atelje za okvirjenje slik = Zaloga vsakovrstnih slik

Julij Klein - Ljubljana

Telefon int. 33-80 **Wolfova ulica 4** Telefon int. 33-80